Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0001-0

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0002-5

Latinum Ideoma Magiſtri Laurētij Coruini Nouoforen̄.

Hic puer ignarus lingue cupiduſqȝ latine
Perlegat eloquij ſemina prima ſui
Ad decus exculti verum ſermonis iturus
Eſt opus aſſueſcat vera latina loqui
Nā tenero quales didicit q̄s gutture voces
Annoſo tales edit ab ore ſonos
Vimine que recto ſurgēs adoleuerit arbos
Erectum tollit pulcra ſub aſtra caput
Florida ſic etas lepidis imbuta loquelis
Fatur mellifluis verba diſerta modis.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0003-1

Latinū ideoma Laurētij Corüini Nouoforēſis. et loquūtur imprimis ſcholares de libertate eis danda.

Paulinus Eurialus Petronius

QUis hic ſcholaris eſt: quē huc aduenientē ꝯſpicor. Eurialꝰ certe eſt. heus heus euriale. Euria. ꝗs me vult. Paul. ades huc euriale. Euria. quid me vis. Pau. aliꝗd noui ſcio qꝺ ⁊ te maiorē īmodū delectabit. Euria. ede ſi ꝗd habes te vehemēter rogo. Pau. Niſi mihi ꝗcpiā nūc dederꝭ: te vel breui eē daturꝝ ꝓmiſeris: nō edam. Euriał. qꝺ tibi mō dem aut poſthac me daturū eſſe pollicear ſcio ꝑfecto nihil: ſi ꝗd mihi eſſet darē hercle lubens. nūquid benemeritusſum de te hoc vt mihi diceres. Pau. Pro veteri amore erga me: tuo id tibi memorabo ſed ne cui dixeris mihi vt ſpondeas volo. Euria. ꝗd eſt eloquere mihi: nulli prorſus id me eſſe dicturꝝ ꝯfiteor. Paulinꝰ. Accepi nos hodie libertatē habituros. Euria. nugas. garrꝭ. Pau. vera loquor. Euri. nimiū libēter audio ſermonē hūc tuū ſaltē vera narrares nihil mihi edepol foret iocūdius auditu. Paul. Si ſcires vn̄ id acceperim dubitares mīme. Euri. a ꝗ id accepiſti mi pauline: dicito mihi te obſecro. Pau. a panphilo ꝗ vt ipē noſti magr̄o nr̄o vtiꝶ valde familiarit̄. Euria. Credin ſibi. Pau. ꝗd nō credam: haud mihi mētitꝰ eſt vnꝙ̄. Euriał. Falſiloquꝰ eſt/nam me ſepenūero fefellit. Pau. mirū: me nūꝙ̄ adhuc ludificatꝰ ē. Scin cur ſibi crediderim. Euria. cur. Pau. Id ne cui diceret mgr̄m ꝓhibuiſſe aiebat. Euria. iā mihi apꝺ te fides eſt: bn̄ eſt: ſꝫ ꝗd nos facturi ſumꝰ. Pau. abibo. Euria. quorſuꝫ. Pau. domū. Euria. ꝗd negocij tibi domi eſt. Pau. ſunt mihi globuli ī armario illos huc ferā tecū vt ludā. Euria. mane mane potiꝰ Pau. quā ob rē. Euria. tardiuſculꝰ es: ꝑuſꝙ̄ reuerteris aliꝗt ꝑegiſſemꝰ ludos. Pau. ꝗd ais fatue: ꝗ cū mihi ludendū eſt cū globuli me deficiāt. Euria. Eccū petroniū is multos habꝫ in marſupio globulos decem ⁊ octo vendit ꝓ obulo: hos emito potiꝰ longū nimis iter eſt ad patrias edes. Pau. Recte quidē ſuades ſed nullus mihi obulꝰ eſt: Ibo igiꝶ ſed ne abeas ꝑuſꝙ̄ ad te venero: operire me hic iam adero. Euria. operiar ſed ꝗd

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0004-7

ceſſas migrare:propera ire/⁊ reuertere q̄ꝫ primū:en baccalari
us iam venit latinū expoſiturus ⁊ remiſſionē daturꝰ: hic ego
cum petronio tātiſper manebo donec redieris. Petro.quid
hic nunc agimus. Euria. Que tu vis volo. Petro.ſero fortaſ
ſe redibit paulinus: eſtimabat quidē ſe mature ſatis eſſe affu/
turum:ſed longe eum ſua fefellit opinio. Petroñ. Ludamus
interea temꝑis. Euria. vt lubet. Petro. Depone duos globu
los totidem ip̄e ponam. Euria. Faciam:ſed quis noſtꝝ incipi
et. Petroniꝰ Incipe tu ego ſequar optime eſt: heus tu. Euri.
quid vis Petro. Aſpice q̄ꝫ bene tangā prime linee globulum.
Euriaľ. quid te iactitas res ip̄a indicabit quid poſſis. Petro.
Jam experiere q̄d valeaꝫ. Euria. Ah ah he nequeo hercle ab
ah me riſu meo moderari. Petro. q̄d rides adeo. Euria. eam
ob cauſam ꝙ p̄me linee tetigiſti globulū. Petro. Facile eſt ir
ridere quēpiā ne ride nimiū te oꝛo: caueto mihi ipſe ridendus
venias: extoꝛque modo vt videam quantum tu artis habeas
Euria. Saxeū tuū tangā. Petro. ſi videro credam. Eurialꝰ.
primū fateoꝛ ludū lucratus es: alteꝝ ꝓculdubio nō lucrabere
ſed paulinꝰ iam redit operiamur donec aduenerit vt tres no
ſtrum ludant pariter. vulgare em̄ ꝓuerbiū eſt: quo numeroſi/
oꝛ ſodalitas eo maioꝛ felicitas. Euriaľ. probe ais: id ⁊ mihi ve
hementer placet: dudū optatꝰ aduenis pauline: alteꝝ iam lu/
dum incepturi te expectamus. Paulinꝰ Actum bene eſt: lu/
dam vna vobiſcum q̄ꝫ lubenter: multum mecū attuli globulo
rum. Euria. Ob id quia ſciuimꝰ te eſſe allaturū preſtolati ſu/
mus miniam tibi numeꝝ globuloꝛū. Pauľ. mihi foꝛſitan ſoꝛs
mage arridebit quā tibi Eurialus Experiamur igiť viciſſim
vter noſtrum ſit melioꝛ: ſinite me ergo primuꝫ extoꝛquere glo
bulum. Petronius Sino hac lege vt te ſequar. Paulinꝰ Nō
aſſentioꝛ ſecundus vt ſis Petro. cur nō mi pauline. Pau. ro/
gas an neſcis nouiſſimū deterioꝛes ſp̄ in ludo habere partes
Petro. moꝛem mihi gere te iteꝝ atq̄ꝫ iteꝝ rogo. Pau. nō gerā
tam mihi meū lucrum q̄ꝫ tuū tibi chaꝝ eſt. Petro. fac amabo:
Pau. quid obtundis: ſemel dixi tibi me id non eſſe facturum:
quid opus eſt multis: ⁊ ipſe mauelim eſſe primus: Uetus em̄
illud ⁊ populare verbū eſt: tunica pallio eſt ꝓpioꝛ. Petro. pe/
nitebit te crede mihi penitebit te plurimuꝫ: ꝙ mihi ꝓ hac dū/
taxat vite non fueris obſecutus: ego etiam tibi poſthac nulla

in re auſcultabo. Pau. fac vt lubet. Petroñ. vltimus ne fias lucro bñ circũſpicito. Paul'. quid ad te/ ſi quicpiaꝫ perdidero nihil penitus damni tibi inde accidere poterit. Petroniꝰ. Recordare ſaltem q̄d tibi dixerim. Incipe euriale. Euriaľ. duos hercle pariter tetigi. Petro. non duos. Euria. Nõ vides a loco ambos eſſe amotos. Petro. Ventoꝝ ſpiramĩe amoti ſunt nõ tactu tuo. Euria. Fateare veꝝ pauline vidiſtin. Pau. Fatebor vidi. Petro. q̄ꝫ falſus es paulinꝰ. ſic eſt. Petroñ. Quid ais nugator. cenſes ne me tecũ eſſe. Euriaľ. Tace modo tace: ſat habes litigij pro vno globulo/ aperi oculos ꝛ p̃ſpice ſane: iam tertiũ tangam. Petroniꝰ Reris me eſſe datuꝝ tibi hunc. Eurialus. Quid ni: nam paulinus mihi teſtis eſt ꝙ lucratus ſum. Petro. Mihi eque ac ſibi credendũ eſt. Euria. Quid tũ me vis facere. Petro. Vnũ quē tetigiſti vt obſerues/ alteruꝫ ꝓo vt deponas. Euriaľ. Rurſus deponam: male ſanꝰ eſſem id ſi facerem. Petro. Niſi feceris auferam tibi om̃es. Euriaľ. Vnũ etiã mihi vt auferas caueto: cum tuo magno malo. Petronius. Minaris. Quid mihi facturus es furcifer ſi abſtulero: me forſitan dabis neci: non eneca me hodie: in craſtinuꝫ vſq̄ꝫ mihi vitam vt faueas te etiam atq̄ꝫ etiam per clementiſſimũ oro deum. Eurialꝰ. Noli me laceſſere tibi ſuadeo. Petronius. Sine me adhuc pauxillum viuere. Euria. Iteꝝ te moneo moleſtus ne ſis. Petroñ. Inhibebis forſan ne quicq̄ꝫ eloquar. Euriaľ. Niſi tacueris cohibebo tibi os impudens. Petroñ. Si aliq̄d habes audacie digito parũper tangito miſer. Euria. Qua me cauſa verberas. Petro. Quia mihi libitũ eſt ex merito etiã tuo. Euria. Ohe hei: memento huiꝰ facti penitebit. Petroñ. Jam lachrymas omnium audaciſſime: ſiccine mihi os cohibuiſti. ad ſitis iuuenes ad ſitis ancilla lachrymat Paul'. Id ne pudet te ꝙ tam cito luges: ſiſte lachrymas euriale: venito vna mecum ad baccalarium/ qui poſteaq̄ꝫ rem ſibi omnē vt acta eſt enarrauerimꝰ: virgis eum cedet. Petroniꝰ. Ite in malã crucē: ſed mihi p̃ſuadeo baccalariũ qui me plurimũ ꝛ dilexit ſemꝑ ꝛ amauit non eſſe facturũ omnia pro arbitratu veſtro. eſto me accuſaueritis: quo me pacto excuſem noui optume. nunc domum eo ibidem dum hec e memoria exciderint permanſurus vos ite accuſatum ite parui em̃ facio delationem veſtram

Eurialus. Paulin⁹. Baccalari⁹. Cuſtos.

Erudite baccalarie Saluete. Bacca. Ohe euriale quid fles:
quid dolet tibi. Euria. paucis vos alloquar mihi fauete que/
ſo. Baccala. Audacter q̇d vis dicito. Euria. Me nimis du/
riter eſſe ꝑcuſſum vob̄ ꝯqueroꝛ. Bacca. percuſſum: a q̄ te hoꝛ
toꝛ dic mihi. Euria. a petronio. Bac. qn̄. Euria. modo. Bac.
Quā ob cauſam. Euria. p̄terit me hercle. Bac. nihil moleſtie
ſibi feceras. Euria. nihil ꝓꝛſus. Bac. haud eq̇dē credo. Euri.
teſtis mihi eſt paulin⁹ q̄ an ip̄m aliq̄ moleſtia affecerim vidit
optume. Bac. vidiſtin pauline. Pau. ꝑdocte baccalarie vidi.
Bac. ſed vbi is eſt. Euria. abiuit. Bac. Exploꝛatuꝫ ne tibi eſt
q̄ greſſuꝫ tulerit. Euria. domi eū̄ eſſe exiſtimo. Pau. domi illū
reptū iri arbitroꝛ: nā dū ſibi vobiſcū minarer ad patrios lareſ
ſeſe inq̇t eē ituꝝ. Bac. heus adoleſcēs tu ne cuſtoſ es. Cuſtos
Colēde baccalarie ſum q̇d me vultis. Bac. petronij parētes
noſtin. Cuſtos. noui optume. Bac. noſtin etiā vbi habitant.
Cuſ. ad macellū q̄ itur ad odere plateā. Bac. recte ais: eo cur
ſita: viſe an petronius domi ſit: q̄ ſi eum offenderis accer/
ſe ꝛ eueſtigio ad me vt veniat ſibi nomīe meo dicito. Cuſtos
faciā vt iubetis. Bac. vt rōnē hr̄i poſſis vbi me locoꝝ ꝯueni/
es templū ingredioꝛ: tu hic mane ꝛ dū petronius aderit mihi
ꝯtinuo vt narres te hoꝛtoꝛ. Euria. oꝛo atq̧ obſecro vos noli
te abire: paululū moꝛe nō ſit vob̄ moleſtū: ſpero eq̇dē illū per
vos accerſitū iā nunc eſſe affatuꝝ. Bac. num qd̄ ip̄e velis me
facere opoꝛtebit: tui ne iuris ſum fatue. Pau. Cohibe linguā
euriale ꝛ ne tibi succēſeat caueto: ſine ip̄m abire: mos ſibi gerē
dus eſt. Euria. Sed vereoꝛ illū dū aduenerit ꝛ baccalarium
hic nō offenderit rurſus abſceſſuꝝ. Pau. hoccine times. Eu
ria. iſtoc. Pau. eſt mihi vtiq̧ tantū viriū vt illū cuſtode addu
ctus detineā: ſꝫ eccū video: abi cito: accerſe baccalariū. Euri.
eo ꝓpere: tu da opaꝫ ne aufugiat. Pau. abi intro petroni bac
calari⁹ iā aderit: eam⁹ nos q̇ꝫ intro cuſtos. Petro. q̇d ni īgre
diar. Pau. nō ſit tibi ſaltē moꝛa lōga ſentiſces ꝯfeſtim. Petro.
mēs mea mihi h̄ ꝑſagibat: metuo edepol mihi eē vētuꝝ aliq̇d
maximi mali. Pau. q̇d ceſſas ire intro. Petro. audacter impe
rato faciā q̇d voles: q̇d magꝭ me vis facere p̄ceptoꝛ Pau. pꝛo
terue q̇dē loq̄ris: ſꝫ eccū baccalariū video: ꝓgredit̄ ex templo
foꝛas. Petro. eſto veniat: nuſq̄ fugiā. Bac. que te mala crux

agitat ſceleſte: quā fiducia auſus fuiſti eurialū verberare: nū
quid memoria tenes: quid ꝑuſq̄ꝫ libertatē vobis dedi vetue/
rim: ne quis alteri nō facto ſolū/ verūetiā nec ꝟbo aliq̄d mo/
leſtie iniurieue faceret: meminiſtin hortaminis mei. Petroñ.
Chariſſime dñe baccalarie memini q̄dē: ſꝫ falſa memorat euri
alus nullo q̄ppe eū digito attigi. Bac. negas: Petroñ. Nego
hercle vero ⁊ ꝑ ioueꝫ iuro me ſibi nihil prorſus feciſſe ſed ipſe
me falſo ſꝑ ꝯpellat noīe: aſellūqꝫ vocat. Pau. ah ne nega: mul
tis equidē ꝑſpectū eſt q̄d mihi egeris. Petro. nō negem cū ni
hil tibi mali vnq̄ꝫ fecerim. Euria. verbis audio cōfidis te im/
pune eſſe euaſurū: digito fateor vno nō me ꝯtigiſti verum pu
gno me vehementer ꝑcuſſiſti vt mihi dentes pene exciderint.
Bacca. hem nouas rurſus me pñte incipitꝭ lites: litigare no/
lo ego vos: nil ꝟbis opus eſt: ediſſere euriale quo te percuſſit
Euria. ad malā hāc dexterā. Bac. mage ꝓfecto rubet q̄ꝫ leua
intumuit q̄ꝫ parūper: vidit ne q̄ſpiā. Euria. paulinꝰ vidit. Pe
tro. ꝑchare baccalarie nō adhibete fidē paulino maximopere
vos rogo atqꝫ oro: odit me plurimū: ⁊ q̄cquid culpe ipe ꝯmit
tit in me cōijcit. Bac. ſiccine eſt. Petro. ſic eſt. Bac. Num plu
rimi aderant. Euria. cōplures. Bac. illos mihi adduci volo:
vt quid factū ſit eoꝝ ꝯfeſſione intelligā. Euria. Niſe tu itideꝫ
ludo interfueras. Bac. niſe: Niſus: adſum. Bac. perge dice/
re verum ſi falſa dixeris excruciabere virgis in modū mirum
Ni. que. vidi dicam oīa. Bac. loquere mihi: vidiſtin ꝙ euꝫ
verberauit. Ni. vidi. Bac. quapropter Ni. q̄d cauſe fuerit nō
queo cōminiſci: ſed h̄ ꝙ teſtificatꝰ ſuꝫ ꝓfiteor vidi: ⁊ dū eū af
flictaſſet pleriqꝫ oēs ꝯfluxerāt acciti alta voce petronij clami
tantis adſitis iuuenes adſitis Eurialꝰ eiulat. Bac. quid tum
poſtea Ni. preterit me: nam hinc abij. Bac. audiſtin hec iniq̄
ſatis iaꝫ teſtimonij ⁊ ſignoꝝ habeo: affer virgas cuſtos ⁊ eas
quidē lētas: nā q̄ arent ꝓſiliūt cito. Petro. chariſſime dñe bac
calarie ignoſcite mihi ꝑ pientiſſimū vos oro deū hei ignoſcite
ſi quid imprudēs deliqui poſthac non faciā. Bac. ignoſcam:
plenus malicie es: noui ego te optume omniū edepol es iniq̄ſ
ſimꝰ: trahat̄: vos corripite eū pedibꝰ: ⁊ tenete duriter. Petro.
Hoi hei hoi heio dilectiſſime baccalarie parcius me corrigi/
te vos maioreꝫ in modū rogo hoi hei parcius corrigite. Bac.
Surge modo ⁊ abi in malam rem: ſi olim percepero ꝙ quem

piam leſeris non modo femur ſed ⁊ dorſum tuum virgis de/
ſpoliabo. Eurial'. O nimis factum bene

Julianus. Marcellus fratres. Baccalarꝰ.

Quis me ſcholaris eſt hodie infelix magis: quicquid globu/
lorum pridie lucratus ſum: id totū vna ferme hora amiſi proh
pudor eſt: ſed tu perchare frater fer mihi opem Marcellus.
Quid optas ex me Julianus Sex mihi dumtaxat da globu
los: nam illis confido me quos ꝑdidi oēs denuo eſſe lucra/
turum. Marcellus Et me globuli eque a te nunc deficiunt.
Julia. Sis mihi auxilio ſi potes te iteꝝ rogo Marcel. Ni/
hil preſidij abs me habere potes frater. Julia. Me miſerū et
infortunatū hodie hominē concedā ergo domū ſitio eīm nimi
um. Marcel. Et mihi fauces arent pre ſiti: edere tamen naue
lim q̄ȝ bibere. Julia. Sequere igit̄ me germane: ⁊ quod eda/
mus ⁊ bibamus offendemus ꝓculdubio. Marcel. J pre. ſe/
quar: ſed mihi in mentem venit ꝙ baccalarius ſerio vetuit ne
quis de cimiterio abſcederet: mos ſibi geratur oportȝ: ipſe no
ſti ꝙ nemini parcit: incomodi ſi quid tibi inde euenerit id nō
erit culpa mea. Julia. Probe q̇dem id narras adibo eum ſed
vbi cū cōueniā: neſcius ſum. Mar. Jn ſcholis ipm̄ reperies:
en foris crepuit nil ambigo q̇n exit foras. Julia. Jbo ⁊ viſam
ſed certe ipſius eſt: tu hic p̄ſtolare: Marc̄. preſtolabor: ſed mei
etiam vt memineris te rogo. Julia. cōſenſu veſtro domuȝ cū
fratre vt ambulem vos magnoꝑe queſo. Bacca. mane fugiti/
ue mane non ſinam vos abire data eſt vobis libertas luden/
di non vt ad patriū vos larem cōferatis verum hic inter ludē
dum latina verba loqueremini. Julianꝰ. Latīa ſemꝑ famur.
Bacca. Quid rei eſt ꝙ domū ire properatis. Julia. Sitimꝰ
admodū. Bac. Nō credo in vobis tā magnā eſſe ſitim q̇n ad
pulſum vſqȝ veſperarum abſtineatis. Jul'. Nō queo certe me
tēperare. Bac. q̇d tibi dixerim audiſtin: mane. Juli. ehei faue
te nob' chariſſime baccalarie fauete vos etiā atqȝ etiam rogo.
Bac. Jte ſȝ bis legibꝰ vt dū ſitim depoſueritiſ ꝯtinuo reuerta
mini. Jul'. reuertemur ociꝰ. Mar. obtinuiſti veniā abeundi.
Jul'. difficult' licȝ obtinui: tn̄ h̄ pacto vt repetamꝰ ſcholas q̄ȝ
p̄mū. Mar. curramꝰ hinc ꝓpere vt domi aliq̄ntiſꝑ remore/
mur. Jul'. fiat veꝝ ipe eſurio auide. Mar. tāta ī me fames eſt
vt īteſtina mihi dudū īmurmurēt: metuo nos nihil cibi eē in

uēturos. Jul'. ſpero nec cibū neq̧ potū nob' defuturꝫ: mr̄ ſaltē
domi ſit: Mar. q̄d ſi abijſſet alioꝛſuꝫ. Jul'. ſoroꝛ āna clauē hꝫ
ad penū ⁊ cellā vinariā. Mar. nec germanā domi eē cenſeo:
nā bubulā carnē emptura vt ad cenā toꝛreat' ad macellū foꝛſi
tan iuit. Jul'. male me ſolarꝭ frat': eſto oēs abierīt pane ⁊ caſeo
ꝯtent⁹ ero. armariū cultello aperiā: tenuis itē pot⁹ nō deerit:
ſed aptas nr̄as edes ꝯſpicoꝛ: domi certe ſunt: q̄d ceſſam⁹ cur
rere. eccam ſoroꝛē in limine ꝑuulam: ꝑpera mō. Mar. videoꝛ
mihi videre genitricē nr̄am. Jul'. optime eſt arbitroꝛ ꝓ voto
noſtro reſpōſura eſſe oīa. Mar. Faxit deus.

Magiſter. Baccalari⁹. Paulin⁹. Lentulus

Baccalarie. Bac. mgr̄ q̄d abs me vultis vob' fieri. Ma. vbi
nā lētul⁹ lanij fili⁹ euagat': ī iſto ſcholaſtico cetu ipm nuſq̄ vi
deo. Bac. nec ipe vbi locoꝝ ſit ſcio: hodie mihi viſus nō eſt: ti
meo ꝙ nondū exꝑrect⁹ doꝛmiat. Ma. hem ipm tātiſꝑ doꝛmi
re arbitramini cū ſol iādudū illuxerit: ādeon ſomnolentus eſt
Bac. imo eq̄dē arbitroꝛ: nā indies ſeru⁹ venit ad declinatōēꝫ
Ma. id nō poſſuꝫ nō vehemēter iꝓbare: genitoꝛ ſu⁹ vir ſa-
ne optim⁹ q̄ etiā mltos iā ānos familiariſſime ſꝑ vſuſſum me
rogauit vt cōmouefacerē vos vt tātū cū ei⁹ gnato diligentie
faceretꝭ ne daret' neglectui ſe q̄ꝫ vob' pl⁹ p̄cij datuꝝ eſſe ſpopō
dit. Bac. Darē q̄dē opam lubēs / ſꝫ genitrix ſua cū domi deti-
net nec vllo die ipm an̄ ſol' oꝛtū ſurgere ſinit. Ma. vet⁹ h̄ vi-
cium eſt qđ nō Vratiſlauie ſolū: verūetiā alibi terraꝝ ꝯmittit'
vtpote ꝙ p̄clare indol' pueri ſepenūero matꝝ deperiūt blan-
ditijs adeo vt nō mō nihil oꝑe faciāt ī lr̄aꝝ inq̄ſitōe ſꝫ nec eaꝝ
ſunt cupidi: eo fit vt raro docti ſub patrio lare educant' liberi
dū p̄ſertim molli matronaꝝ fouent' amplexu: ab aīo meo non
dū excidit illđ Platōis ī ſeptia epl'a ad amicos ⁊ ꝑpinq̄s dio
nis ſic ſcribētis Nemo oīm q̄ ſub celo ſunt ſi ī hmōi coꝛꝑe ab
adoleſcētia nutriat': q̄uis natura mirabili ſit vnq̄ tū prudēs
euadet. Bac. ꝓbe q̄dē dicitꝭ: ſꝫ hūc īueteratū erroꝛē nll'a vnq̄
abolebit etas. Ma. Erroꝛ iſte mulieꝝ venit ingenio: quē tūc
poſthabituri ſunt qn̄ pol⁹ ī terrā decidet q̄ꝓpt' miſſa faua-
mus hec. Agite experiamur an e ſtrato ſurrexit heus pauline.
Pau. Venerabilis mgr̄ q̄d me vultꝭ facere. Ma. Lētuli pa
rētes vbi habitāt noſtin. Pau. Nō noui. Ma. Scin carna-
riū. Pau. optime. Ma. abi cito ꝑ has nob' vicinas laniēnas

⁊ domū que piſtori eſt, ꝓxima ingredere: cūq; tibi eo ꝯuentuꝫ
fuerit: parētibꝫ ſuis noīe meo ꝓſpeꝝ diē dicito: Dein roga vbi
eoꝝ ſit gnatꝰ: q̇d agat: quā etiā ob cauſam hodie ſcholas non
petiuerit Paulinꝰ Faciā vt iubetis Magiſter Vos ꝟo bac
calarie ſi vobꝭ illū adduxerit me certiorē facite: templū ſubeo.
Paulinꝰ Heus heus Ancilla Ecquis illic eſt Pau. Aperi-
te mihi abſq; mora Ancilla q̇s nr̄as fores tumultuāti ſonitu
pultat ſanꝰ ne es: vis ne cardines cū foribꝫ infringere Pau.
Heus heus apite Ancilla Oꝑire paulum donec depoſuero
peſſulū: q̄ te inſanie agitāt fatue ꝙ tā īportunꝰ pulſas Pau.
Saluete nolite ſuccēſeri: me mei mgr̄i iuſſa exeq̄ oportet cito
Eſt ne hoſpes domi vł hoſpita. Ancilla. q̇d tibi vnq; fuit aut
nūc eſt cū ill' negocij. Paul'. ꝓlubet eos paucꝫ alloq̄: mgr̄i mei
p̄cepto. Ancil. hoſpes bouē mactaturꝰ iuit ad macellū hoſpi
tā ī tēplo diue Elizabet offendes reoꝛ: nā eo ſe iturā eſſe dixit.
Pau. Et quorſnꝫ iuit lētulꝰ. Ancil. eho de lētulo rogas: dor-
mit. Pau. ſolet ne dormire tādiu. Ancil. Is ſibi mos ē q̄tidie
ad ſūmū vſq; cubare meridiē. Pau. Eiꝰ mihi cubiculū īdica-
te vos rogo. Ancil. aſcēde ḡdū hūc: a leua videbꝭ armariū qđ
penes ē hoſtulū ſolue peſſulū ⁊ ītro. Pau. eho lētule dormis
nō audis lentule: ſurge lētule ſurge ſtertit certe adhuc ſtertit.
Lētu. q̇s me vocat: q̇s me noīat. Pau. rectoris iuſſu ad te ve
nio ſcholas vt mecū petas. Lētu. ſerio id ne dicꝫ. Paul'. ſerio
ſinq;. Lētu. o mi pauline ſuccēſet ne mgr̄ ꝑlimū. Paul'. nō ſatꝫ
exploratū habeo an tibi ſuccēſeat vehemēter: ſꝫ h̄ tibi ꝑſuade
ꝙ nō eq̄ nimis fert iſtā tuā ſomnolētiā. Len. Credo tibi iſtoc
nunq̇d etiā mihi minatꝰ ē Pau. nō hercle. Len. paueo intus
dormiēs eñi ſomniaui id malū: q̇d mihi faciēdū ſuades. Pau.
vna mecū vt ꝯtinuo ābules: qđ ſi nō fecerꝭ ingeniū mag̃ affici
es ira ī tuū maximū malū. Len. I pre ⁊ me eueſtigio eē vētuꝝ
dicito. Pau. ſine te nuſq; eo indue camiſiā ⁊ tunicā. Len. acci
pe palliolū meū ⁊ deſcēde. Pau. tu me ſeq̄re. Len. aquā iterea
funde ī peluim vt lauet. Pau. faciā ſaltē ne demorerꝭ me diu.
Len. iam ſeq̄r te: eſt ne tibi pecten. Paul'. eſt. Len. linq̄ hic vt
plumas depectē. Pau. cape tibi cū hei tardꝰ eſt nimis. Len.
eamꝰ. Pau. num illotꝰ ibis. Len. in cubiclo pauculū aq̄ rep
peri hac me laui: palliolū da ī collū id vt cōītiā ꝑgamꝰ hinc:
Dico tibi pauline ꝙ mihi ī modū mirꝫ timeo. Pau. ne formi-

da Len. totꝰ intremiſco Pau. q̇d adeo extimeſcis dic te nō
lubēter obdormiuiſſe/ ⁊ poſthac mane ad ſcholas ſꝑ eſſe ven
turū: nil dubito q̇n tibi ꝓ hac vice ignoſcet Len. ꝓbe ꝯſulis
pauline vtinā mihi crederet Pau. Credet ꝓculdubio Bac.
Eccū video: tu pauline abi ⁊ mgr̄o lētuli p̄n̄tiam narrato: tu
ꝙo tātiſꝑ dū rector aduenerit hic ſede. Magr̄ eho lētule que
res te tam mane ad ſcholas ire ꝯpulerit/ nō poſſum nō vehe/
menter admirari: aurora nonduꝫ in celo rubeſcit ⁊ tu iā tanta
auiditate doctrinā hauris. O miꝝ huius pueri in bonas ar/
tes ardorē. O laudabilē tā ſtudioſi ſcholaris ꝯſuetudinē: hoc
hoccine tuū ſtudiū eſt/ nō ꝓuſq̄ꝫ ſol mediuꝫ iā axem attigerit e
ſtrato ſurgere: rebar te oīm ignauiſſime iamdudū vna cū ali/
is declinationi interfuiſſe: verū cū de te rogarē ſolus in tanto
cōuentu aberas: o iners oīm pigerrime Bac. etiā ait te raraꝫ
in actu matutino eſſe auē: q̇d exiſtimas ſtolidiſſime te aliud ex
tam lōgo ſomno p̄ter mētis hebetudinē eſſe deportatuꝝ: a ni
mio em̄ ſomno corpꝰ macreſcit: ſenſus hebetanť: ſtomachus
fluore tentatur ⁊ caput ⁊ cerebrum ḡuať. temperatꝰ ꝙo mem
bra corꝑis diurno miſterio ḡuata a laſſitudine ſubleuat: ſto/
machi calorē auget: aīm purgat: q̄re nihil miꝝ ꝙ tam pigui et
obdurato ſis puer ingenio q̇d fles: meminerꝭ velim te nō ad
ſoporē eſſe ꝓgenitū prohpudor: florētioris etatꝭ tp̄s om̄e pi/
gra dormitatōe deducꝭ: ip̄eq̄ꝫ ſomno peris penitebit te iſtiuſ/
modi ignauie: nā quāti ſit ſapere nō accipis mō: veꝝ poſteaq̄ꝫ
grādior eris natu admonitōis mee crebro etiā gemitu ⁊ lōga
penitudine recordabere: cū p̄ſertim videƀ hoſce q̇ te diligen/
tiores extiter̄t: ī clariſſimos euaſiſſe viros ⁊ abs indocta ple
be tāq̄ꝫ patrie lumīa coli ⁊ obſuari: te q̄ꝫ reꝝ ignaꝝ in indocti
vulgi cōtione ꝯſtitutū floccipendi. Preterea q̄ plꝰ glīe ⁊ lau/
dis illos ⁊ habere: parētibꝫ q̄ꝫ ſuis attuliſſe ꝑſpexeris: eo plꝰ
etiā triſticie ⁊ penitudinis ꝯcipies: te nec amicꝭ: nec ꝯgnatꝭ ſo
lamini ⁊ ornamēto fuiſſe me ſalteꝫ miſeret p̄ris tui ⁊ mr̄is ho/
neſtiſſime femīe cū q̇bꝫ mihi ſūma neceſſitudo ītercedit: dies
nocteſq̄ꝫ tuo ſtudēt cōmodo: nihilq̄ꝫ ḡtiꝰ eis fore ſcio q̄ꝫ tuaꝫ
in liberalibꝫ artibꝫ educatiōeꝫ: q̄tinꝰ abs te vnico eoꝝ gnato:
nōnihil haberēt honoris magnā ſenectutꝭ ſue nutricē. Sed
q̇d multꝭ moror: pectꝰ q̇ꝺ magna nimis obſtinatōe obduruit
nullis prorſus molleſcit amicꝭ hortamibꝫ. Lentul. Venera/

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0012-1

bilis dn̄e mgr̄: fateor q̄dē me ſupiorib⁹ illꝰ dieb⁹ paululū ardo
ris erga egregiaſ artes habuiſſe: ſꝫ me iā diligētiorē fore ꝓmit
to: iuſſa vr̄a capeſſam ⁊ q̄ꝫ diligētiſſime exeq̄ curabo. Bacca/
larioꝝ q̄ꝫ p̄ceptis parebo: vnū h̄ mihi ignoſcite venerabilita/
tem vr̄am ꝑ vltra mūdanū oro deū. Mgr̄. Iampridē te plus
ope eſſe habiturū ſpopōdiſti: ſꝫ me ꝟbis ſꝑ fefelliſti hactenus:
fiduciā tuā fortaſſe oēm: vt pleriq̄ꝫ oēs faciūt diuitū liberi: in
parentuꝫ diuitijs collocaſti. Satq̄ꝫ tibi ꝓ hui⁹ vite ſtatu eſſe
reris dū tu vnic⁹ tāte opulētie heres ab inerudito vulgo: qđ
opulentū queq̄ꝫ honorat venerabere. falleris edepol falleris
ſtultiſſime puer. Nemo eñ ob diuitiaꝝ copiā merito honorā
dus venit: q̄ꝑ ſi ignobilis plebs more ſuo te nō ſcia ſꝫ ere locu
pletem colit ⁊ obſeruat opes tuas āmirari videbit̄ qđ turpiſſi
mū eſſe ſcribit ille Atheniēſis Academie p̄nceps Plato ī epi
ſtola ad Dionyſiū ſiracuſanū. Si ꝟo doct⁹ ⁊ ſapiēs qđ mini
me arbitror: tibi reꝝ ignaro aliq̄d honoris opū gr̄a exhibue
rit: vtriq̄ꝫ erit infamia: tibi q̄dē q̄m nihil dignū reuerētia in te
habes. Illi ꝟo q̄ diuitias colere cenſebit̄: qđ q̄ꝫ ꝓcul ſit a ſapi
entū officio p̄terit neminē. Sola aūt ſcia ⁊ ꝟtus cognatū ha
bent honorē ⁊ veꝝ dec⁹ nihil ꝓfecto ad cumulū veri honoris
ex diuitijs accedit: accipis hec. Lentul⁹. Accipio doctiſſime
p̄ceptor: ꝓ ſūma vr̄a in parētes meos beniuolentia vos rogo
parcite mihi: q̄ deinceps vos velle intellexero oīa ſtudioſe di
ligenterq̄ꝫ faciā. Cras in p̄mo diluculo huc me recipiā. Mgr̄
Cras dicis. Dic mihi cras iſtud Lētule q̄n venit Cras h̄ per
ſpicaci etiā minerua adoleſcētes ſepenūero indoctos fecit ſe/
nes: q̄ ſi didiciſſent hodie: venerabilē ⁊ iucundā ducerēt ſene
ctam. Craſtinū tibi ꝓmittere nolito: cū nihil certi habeas an
ad veſpeꝝ vſq̄ꝫ ſis victur⁹. Si q̄d hodie didiceꝛ cras te oble
ctabit ſane plurimū illi⁹ memiſſe. Lētu. Colēdiſſime p̄ceptor
monitꝭ vr̄is obſequar lubēs: h̄ ſaltē ignoſcite. Mgr̄. tametſi
id nō ſis merit⁹ ignoſcā tn̄/ his ſꝫ legib⁹ vt ī diluculo vt polli/
cearis ſcholas petas: nullūq̄ꝫ ꝓrſus tp̄s ocio ⁊ ignauia dedu
cas. Lentu. Faciā venerabilitati q̄ꝫ vr̄e gr̄as habeo īmorta/
les. Mgr̄. Abi ḡ nūc impune ſꝫ ne mihi poſthac arguendus
venias te hortor caueto

Cirillus. Pamphilus

Quo ꝓperas pamphile. Pam. ad foꝝ pergā. Cirillus. q̄d in

foꝛo acturus es. Pam. ſocer meꝰ heſterno veſꝑi duos mihi
dono dedit obulos: vnū ꝓ pane albo: alteꝝ ꝓ butyꝛo vt darē
Ciril. tecū vt ambulē ſine. Pam. ſino ſꝫ nullus tibi obulꝰ eſt.
Ciril. ſunt mihi tres os: ſi tibi lubebit: tuis adiungā ⁊ nob ali
q̇d cib̄ pariť ememꝰ. Pam. bn̄ eſt vt volas placet mihi optu-
me. Ciril. q̇d ꝟo emendū eſſe cēſes: nuces auellanas: an galli
cas: vel botros potiꝰ: heri duos comedi: mirum dictu eſt q̄ꝫ
dulces guſtu fuerāt. Pam. vn̄ illos accepiſti. Ciril. emi. Pā.
quāti. Ciril. q̄ttuoꝛ obulis. Pam. vereoꝛ eos nōdū eſſe matu
ros. Ciril. maturi ſunt ⁊ ſuaues ītantū vt ſuauioꝛes eē neque
ant mel mihi lingere videbar. Pam. fallis me. Ciril. nō fallo
nō ſoleo hercle garrire nugas Pam. vn̄ adducti ſunt tā cito
nō ſatꝫ mirari queo Ciril. nihil tibi certi mēoꝛare valeo ſꝫ ar-
bitroꝛ de nouoforo vbi plꝛimi ſtꝫ hoꝛti vitibꝫ ꝯſiti vēdidit illoſ
vna anꝰ ſedēs ī curru coꝛbibꝫ pleno Pam. nil heſito q̇n oēs
iā vēdiderit: mauelim albū panē cū butyꝛo pinguē: nā adhuc
mihi coꝛdi eſt/ ꝙ mgr̄ oēs inq̇t arboꝝ fructꝰ h̄ āno īſanos eē.
Ciril. fac vt lubet ſꝫ nuſq̄ꝫ repies ſimilā calidā Pam. Tētemꝰ
inter piſtoꝛes ſi q̇s mō pinſit ⁊ ī foꝛnacē poſuerit: illas dū ad-
huc fumāt ememꝰ Ciril. ſꝫ butyꝛo etiā nob opꝰ erit Pam. bu
tyꝛi nō memineꝛꝫ velim: ſat butyꝛi nob erit: dū albꝫ nos paniſ
nō defecerit Ciril. die ſaturni ientacula pīſere ſꝑ ꝯſueuerāt pi
ſtoꝛes naribꝫ certe ſentiſco piſti paniſ vapoꝛē Pam. ⁊ ipē odo
ro optume: nō lōge firmū eē reoꝛ Ciril. h̄ ꝓpe eſt: ibo intro ſe
q̄re me ꝓpere: pinſit ꝑfecto viden Pam. video Ciril. abi cito
⁊ butyꝝ ꝓ tribꝫ obulꝰ emito ipē h̄ manebo dū reuertarꝫ Pam.
multū butyꝝ affero cirille Ciri. q̄nti emiſti Pam. vnā anū fe-
felli Ciril. q̄ mō: huic/ qꝛ caligarͭ ocl'i tres ꝓ q̄ttuoꝛ dedi ⁊ cō
tinuo aufugi: tāq̄ꝫ celeriť inde cucurri ꝙ ſuſpiria viꝫ duco: in
curſu pene cōcidi: ſine reſpirē pauculū q̄ſo Pā. req̇eſce q̄ꝫdiu
lubet: ꝓbe feciſti mi pāphile ſi q̇d ſuperit id ad craſtinū ſerua-
bimꝰ Ciril. craſtini ne recoꝛderꝫ: eſurio ſup̄ modū: vacuꝰ mi-
hi vēter vehemēter crepitat: vno nō ero ꝯtētus pane: viden:
placentā ī leuo foꝛnacꝫ latere Pam. video Ciril. hāc quāti pi
ſtoꝛ eſtimat roga Pam. dudū rogaui aiebat ſe ꝓ ternario non
datuꝝ eē. Ci. carā ꝓ ternario rerꝫ Pā. carā certe qꝛ ea caremꝰ
Ciril. Eſt mihi adhuc ternariꝰ vnꝰ ī crumena: cape hūc ⁊ pla
centā eme: ꝯcupidꝰ em̄ ſuꝫ comedēde illiꝰ Pam. faciā lubēs

Ciril. volo hāc butyro large vt inūgas Pam. tecū vis edam
Cir. volo ſz h̄ in piſtrio faciamꝰ libamē: reliq̄s ad ſcholas fe
remꝰ optimi ſaporis eſt placēta Pā. ipē iā ſat̄ ſuꝫ Ciril. q̄d ſa
tur: ego vix famē ꝓuocaui / haſce ſimilas eq̄ edā ac placentam
Pā. tā auidꝰ cibi es: vora ī maximū tuū malū Ciril. maledicꝭ
mihi: nūq̄d ipē ternariū dedi Pā. nō maledico ſz ſuccēſeo. ꝙ
ſiti ſiccꝰ ſuꝫ Cir. ꝑſtolare paulū donec has deglutiero mecuꝫ
ibis / potꝰ nō deerit nob̄ Pā. q̄rſuꝫ ituri ſumꝰ Cir. ad ſcholas
Pā. nihil ibidē qđ bibat̄ offendemꝰ Cir. ipē etiā bibere maue
lim q̄ʒ edere Pā. venito vna mecū ad p̄ris mei edē: tenuim be
ri coq̄ emit potū hūc potato Cir. ſero nimis ad ſcolas timeo
reuertemur Pā. mature ſatꝭ ꝑge iſtac ꝑge ī me nl̄la mora eſt

Paulinꝰ. Pāphilꝰ. Cetulꝰ. Cuſtos. Baccala.

Ubi nūc ille ſcholarꝭ ē q̄ cibū mihi attulit Pā. q̄d tibi illo opꝰ
eſt: iſtā carnis porcine porciūculā ſibi dabo ne fruſtra ſeſe mi/
hi ſeruiuiſſe ꝯqrat̄ Paul̄. mictū arbitror iuit vl̄ cacatū / nā mi
hi de pōte eūti obuiā venit Pā. q̄ cū Paul̄. nō noui hercle: al
terꝝ iuuenē: is rubeo palliolo tectꝰ dextra ſportulā plenā: leua
ꝓo amphorā vratiſlauiēſis cereuiſie ferebat Pam. ad hortos
certe ⁊ pomaria iuit / vtinā comes ſuꝰ eēm Pau. q̄d voluptatꝭ
tibi iā ī horto foret nō ſane ꝑſpicio cū nullibi terrarꝝ fructꝰ iaꝫ
matureſcāt Pā. rogas: num audiſti noctu vētorꝝ tēpeſtatē / ꝑ
q̄s decuſſa ſub arboribꝫ multa iacere poma nr̄a dixit ancilla:
vtinā ſecū ī caniſtra legerē Pau. hinc nullo iā pacto effugere
poterꝭ Pā. ſcin q̄d mihi mō ī mentē venit Pau. dū dixerꝭ ſci
am Pā. nūc q̄ʒ maxīe opꝰ eſt dol̄ fingā me iturꝝ ad opꝰ nature
vel ad p̄rem abiturꝝ: ſi tibi aīo inſederit mecū ire / a baccalario
⁊ tibi ⁊ mihi fauorē accipiā Pau. ꝓbe ſuades mi pauliē / ſz ec/
cū cuſtodē Cuſtos. pauline mḡr iubet ad eū vt venias q̄ʒ pri
mū Pau. ſiccine ais cuſtos Cuſt. ceſſen me conimentū eē h̄.
Pau. ſuccēſet ne Cuſt. nō exploratū habeo ſz ꝑ ḡdū dū deſcē
deret accerſe ad me inq̄t paulinū Pau. Auſculta mihi Pam.
q̄d me vis Paul̄. cape iterea carnē hāc ⁊ ſcholari ſi aduenerit
dato acciuit me mḡr ad eū ꝓpere vt eā optꝫ Pā. capiā q̄dem
ſz hac lege dū cito reuerſus nō fuerit ipē vt edere queā Paul̄.
aſſentior ſz ⁊ librꝝ mihi ſuato Pā. vbi nā locorꝝ is eſt Paul̄.
num h̄ vides Pam. nuſq̄ʒ hercle ꝯſpicor Pau. me miſerꝝ: ami
ſi librꝝ: ſurge ſine me ꝑſpicere an ſub te iaceat ſi forte de ſcāno

decidiſſet. Pam. ſurgā lubens ſaltem ne furti me arguas ali
quid ne librorꝫ hic vides. Quis me hō eſt infelix magꝭ. Bono
ſis aīo inuenies illū ſed domi fortaſſe reliqſti. Pau. arbitraris
me tā labili eſſe memoria vt qd pauloante fecerim ab aīo meo
iam effluxerit: mecū ꝓfecto ipm tuli/memini ſane. Pam. alio
forſan poſuiſti Pau. huc recordor inter comedendum poſui.
Pam. ec qs te penes ſederit meminiſtin Pau. petrꝰ lanificis
Pam. is forſitan ioco tibi illū ſuſtulit vbi cōuenires eū vultu
ſtatim id p̄ ſe feret: abi ꝯpella eū: paucis accipies an librꝫ tuuꝫ
ſuſtulerit Pau. ſane ſuades/tentabo. heus petre num libruꝫ
meū habes. Petrꝰ me rogas. ſum ne ego codicis tui cuſtos.
Pau. ꝑ imortalē te oro deū redde mihi eundē. Pe. qd me rogi
tas fatue/nihil ego tui egeo libri ſat librorꝫ mihi eſt. Pau. Ne
demoreris me te etiā atqꝫ etiā rogo : nā cito hinc abeā oportꝫ
Pe. eas in malū cruciatum peſſime Pau. adhuc me vitupas.
Pe. abſcede te hortor Pau. ꝓculdubio ſentis qppiā de amiſ/
ſo libro Pe. abi hinc abi te iterꝫ moneo/ niſi abceſſeris vapu/
labis ꝓfecto Pau. ꝓterue qdē rn̄des ſꝫ h̄ vtiqꝫ dicere auſim ꝙ
q hodie me penes ſederit p̄ter te ſcio neminē Pe. furti me ac/
cuſas audio/abires velim Pau. niſi mihi librꝫ reddiderꝭ nuſ/
ꝙ ibo Pe. deſine moleſtꝰ eſſe qđ ſi nō fecerꝭ/mēdax tuū os cū
libro meo tibi diminuā vt cū dētibꝰ linguā expuas: nā vbi tu/
us ſit liber neqꝫ ſcio neqꝫ noui neqꝫ hūc hodie meis vidi ocul.
Pau. nihil certi ex eo accipe poſſum pāphile. O me infortuna
tum/excruciabit me miſere pr h̄ dū accepit Pam. baccalario
hoc ꝯqrere Paul. Erudite baccalarie qſo vt memineritis ſi
forte qs librꝫ meū quē nūc amiſi offenderit. Bac. huc animuꝫ
aduertite oēs ⁊ facite iudiciū: ſi quis viderit paulini librꝫ: ſiqs
eū abſtulerit qſue ſuſtulerit. Lent. Ipe vidi hodie pauperem
quendam ferre librꝫ ſed an ſuus fuerit plane nō ꝓſpicio. Bac.
Nomen illius ⁊ vnde ſit noſtin. Lentul. Nō equidem noſco
Bacca. Ipm dum conſpicareris noſtin. Lentul. Arbitror.
lacera nimis tunica ⁊ ea qdem rubea pullo qꝫ mantello erat
veſtitus. Bacca. an in horꝫ ſit numero vide. Lent. Nō video
ipm: foras egreſſus eſt/ librꝫ forte vēditurꝰ ad forꝫ proripuit.
Bac. ꝓpera ḡ tu lētule cape tibi hos duos comites ſi illū vi/
deris tuis iſtꝭ indicato ſocijs clāculū vos aut illū dephenſuꝫ
ſi nō ſua ſponte ſequit̄ ducite. Ite ⁊ querite ipm in foro ꝑ ton

ſtrinas ꝑ lanienas ⁊ ꝑ circū: ſed alonge ſeqmini lentulū: nedū
ille triū lr̄aꝝ hō vos ſil' accelerare ꝯſpiceret aliqͩ fraudis voſ
tendere ſibi ꝑſuaderet. Cuſtos. iam mgr̄i oblitꝰ es pauline.
Paul'. nunc eqͩdem eo Pam. Oportune aduenisti petronelle
iamdudū te expecto. Petroñ. ad quid me vis. Pam. Carnem
hāc aſſam mihi credidit paulinꝰ vt tibi redeūti dem Petroniꝰ
ꝓbe egit. eſurio maxime: ſtomachꝰ mihi dudum crepuit ſʒ ip̄e
vbi nam eſt. Pam. ad mgr̄m iuit/ aderit ſtatim Petro. vtinaʒ
rediret cito. Pam. Eccū. Pau. ſerus ad nos redis petroni: ni
hil noui tecū fers/ nō loqueris mihi. Pe. comediſtin pauline.
Pau. ad ſatietatē vſqʒ. Pe. ſine ⁊ me meā pauxillū exemere fa
mē: iſtac carnis bubule porciūculanā curſitādo factꝰ ſuʒ fame
licus/ vbi me parūper refecero tibi cōtinuo vbi locoꝝ fuerim
⁊ qͩd egerim memorabo. Paul'. ede cito. Petro. cenſes me ca/
ninam habere rabiem vt hanc ſil' totā diglutiā. Pau. ne velis
iraſci ede qꝫdiu lubet ſat tp̄is tibi concedā: interea pamphiluʒ
conueniā. Pau. nec duʒ redierūt q̇ illiꝰ querēdi nequā homis
cauſa miſſi ſunt ad foꝝ. Pam. eos iā redire autumas cū vix eo
ꝑuenerint. Pau. Quartale vnius hore fere iam p̄terijſſe reor.
Pam. quid tum p̄uſqꝫ in alioꝝ cetu hoīm querit' media labit'
hora. Pau. Satur iam es petroni. Petro. Satur ne ſim ro/
gas: ex tam paruulo carnis fruſto ml'to iam auidior cibi ſum
qꝫ antea. Pau. miſſa face hec ſaturabere breui duʒ vbi fueris
mihi dixeris. Petro. vtinā eueniret vt polliceris. Paul'. Nil
prorſus diffide: cape manū meā hanc dextram: bona fide pro
mitto id tibi futurū. Petro. in parētis tui pomario fui. Pau.
qui cū cedo amabo. Petro. Cum adoleſcentulo quē creberri
me domū genitoris intrare ⁊ egredi conſpicor: nomē nō me/
mini. Pau. certe ipſus eſt quo te cogitabam: ſed vbi illū reliq
qͥſti. Pe. in horto. Pau. intellexiſtin eū ibi diu ꝑmāſuꝝ. Pe.
ad ſol' vſqꝫ occaſuʒ: nā ancillā aiebat ſe iā nūc corbes eſſe por/
taturā ꝓ colligēdis pomis ⁊ alijs arboꝝ fetibꝰ. Pau. tantum
ne damni huiꝰ noctē vētoſa fecit tēpeſtas. Pe. incredibile eſt
dictu. Pau. ꝑge rurſus illuc mecū amantiſſime petroni duos
tibi dabo obulos. Pe. nō auſim. Pau. qͩd ni. Pet. timeo mihi
ne a baccalario corrigar. Pau. pone timorē ⁊ morē m̄ geras ī
hac dūtaxat re: ſi pꝰ hac eē qͩcpiā abs me optauer' me tibi p̄ſto
ſꝑ futuꝝ eſſe ꝓfiteor. Petro. tibi obtemperarem qꝫ lubenter.

Sed baccalari⁹ mihi corde eſt. Pau. exclude metū: nā ꝗ pa/
cto baccalariū ludificabim⁹ tibi dicā. Pe. ꝗd vis vt ſibi loq̄r
Pau. de genitoris mei ſede te nūc pedem ferre meqꝫ exciuiſſe
ad ſe ſibi dicito. Pe. ſentiet dolū formido. Pau. expiere ꝙ nō
dubitabit aliquā hic deliteſcere fraudē ſumito ſaltē audaciā.
Petro. metuo mihi hercle: nā mellias fallaciaꝝ plenū dicit ⁊
doli. Paul. ꝗd adeo expaueſcis more feie: ipe fauorē accipiā tu
ſaltē fateare id voluiſſe p̄rez. Pet. ꝗd ego metuā rogitas: ſed
fac age fatebor. Paul. ꝑdocte baccalarie date mihi veniā q̄ſo
ad p̄rem vt eā. Bac. ꝗd rei cū p̄re mō habes: mane hic. Paul.
ſinite me abire vos obſecro. Bac. p̄ri tuo nō op⁹ eſt ſeruitute
tua: ſat hꝫ familie ſcio. Pau. an ſeruitutis mee īdigeat neſcio: ſꝫ
me hercle ꝑ petroniuꝫ accerſiuit ad ſeſe vt venirem eueſtigio.
Bac. garris inepte. Paul. nō edepol mētior petroniū rogate
is reddet vos certiorē. Bac. qñ ⁊ vbi paulini parentē vidiſti.
Pet. mō in tēpli porticu mihi obui⁹ venit. Bac. cōpellauit ne
te. Petro. ꝯpellauit. Bac. hūccine aiebat cupere ſeſe. Pet. hūc
gnatū ſuū. Bac. ficta ꝓfers fortaſſe: nā ꝗd hoīs ſis iampridē
ꝯpertum eſt mihi. Pe. ſic eſt vt dixi. Bac. petroni petroni tibi
bona fide ꝓmitto ſi mēdacia mihi ꝓtuleris te v̄gis adeo cedam
vt dū vixeris mei memineris: ſapis hec pe. Sapio optume.
Bac. ad p̄rem vt eas pauline tibi faueo: ſꝫ ne me vna cū petro
nio defraudaueris caueto: ſꝫ codicis tui iā ꝓrſus es oblit⁹: queꝫ
ſi lētul⁹ attulerit cui vis vt det. Pau. ex ꝗ cui poti⁹ illū ꝯmen
dem: p̄ter vos ſcio neminē: mihi donec rediero ſeruato te ob/
ſecro: aut iubeatis vt ꝗſpiā ſcholariū mihi interea loci detine
at. Pau. qđ volui vt volo īpetraui. Pe. nemini dixeris te hor/
tor: ſeq̄re me: ⁊ ſil' circūſpice ne ꝗs ſcholariū ꝗ nos in hortum
īre ſpeculet adſit. Bac. ecꝗs emin⁹ curſitat cuſtos. Cuſtos.
Lētul⁹ metterti⁹ venit. Bac. certe ipſus eſt: ſꝫ heus q̄rt⁹ vbi
nā eſt quē aiūt librꝝ ſuſtuliſſe: ꝗd noui tecū affers lētule. Len.
nuſq̄ꝫ offendim⁹ iuuenē illuꝫ. Bac. male ſatis Len. ter ſurſum
atqꝫ deorſuꝫ i foro curſitauim⁹ exploraturi eū: ſꝫ neqꝫ mihi ne
qꝫ hiſce meis ſodalib⁹ viſus eſt vſq̄ꝫ nil tñ ambigo ꝗn in popu
lari illa m̄ltitudīe delituerit. Bac. dēſum ne vulg⁹ in clamoſo
foro it Lētu. tā denſum ꝙ creditu ſit difficile q̄nta illic ſit ple/
bee ꝯtionis freq̄ntia. Bac. Caueat ille nequā vos oēs hor
tor nemini dixeritis me ꝑ illo rogaſſe: ⁊ cū mō inueniri nō po/

tuit: age lētule cū ad ſcholas ille ingreſſum fecerit ↄtinuo mi/
bi vt narres volo Sin aūt q̄ſpiā veſtꝶ illū de mea inquiſitōe
certiorē fecerit: ⁊ id mihi dictū fuerit is ſciat ſe impune nō eſſe
euaſurū. Lentu. faciā vt iubetis.

Cantor. Cuſtos. Magiſter.
Mopſus. Eurial⁹. Amintas

Nō poſſũ nō vehemēter admirari q̄ tāduro eſtis ingenio ſup
addiſcendis carmib⁹: ſʒ inaduertentiā poti⁹ incuſem optet q̄ꝫ
ruditatē: cū p̄ſertim his mlto difficiliora ſepenūero q̄ꝫ ſtudio
ſiſſime didiceritis. Et h̄ qđ mō fere ſexageſies vobiſcum cecini
carmē de ſimplici eſt ↄtextu: nec q̄cpiā h̄ʒ amfractũ: ex puris
em̄ ↄſtat ↄcordantijs: pleriq̄ꝫ v̄rm ſtis capaces ⁊ ſi q̄ obtuſiori
ſunt intelligētia ḡſſicies tn̄ mlta opa molleſcit: vt ferri obtuſi
tas ſaxo acuit. Sʒ ne labor me⁹ ſit ianis neue qđ ip̄rimis p̄ti
meſcendū eſt: i tēplo cātaturi ſcādalo ⁊ dedecori mihi ſitis ve
luti creberrime ↄſueſtis facere: ↄſtitui examinādo v̄raꝫ p̄bitare
diligentiā. Sʒ vt iuſſis mgr̄i obtēperem abi cito cuſtos ma/
giſtrū huic examini vt interſit meo noīe rogita. Cuſtos. en fo
res iā apit: ingredit. Cantor. abūde eſt. Mgr̄. ſpopōdiſti me
p̄die auditurꝫ q̄ntū ope detis carmib⁹: antiphonis: r̄n̄ſorijs in
tēplo nr̄o p̄ dei cultu decātandis. Cū p̄ſertim iā totiēs h̄ vnū
ceciniſtis carmē vt mihi repetitōe ſua moleſti⁹ ſit nihil. Quare
agite cantor: q̄ntū q̄ſq̄ꝫ ſapiat experiamur. cantet mopſus teno
rē. Eurial⁹ diſcantū moduleṫ. Amintas baſſũ tonet. vos alij
tacete: ſʒ arrectis aurib⁹ aiaduertite. Can. incipe mopſe. euria
le vnū ſeruato ſuſpiriū. tu v̄o aminta longā teneto pauſaꝫ. au
diſtis q̄ꝫ canorā h̄ʒ vocē Mopſus i paſtorꝫ fuit fortaſſe ſcholis
a bob⁹ hercle dū inter alia boant armēta hūc didicit cantum
Nā p̄ imortalē deū mugitū poti⁹ q̄ꝫ hūani gutturis ſonū audi
re mihi videor. neſcio q̄d amintas itra faucē imurmuret ego
te penit⁹ nihil p̄cipio. ſuccinis: nimiū altiore voce cātes optꝫ.
Incipe rurſus: ⁊ pauſe nō obliuiſcere aminta: q̄d adeo raucis
crudū reor comediſti allec ⁊ ſalſũ nimis. Amin. non ſʒ ea vox
mihi ſp̄ ē: fuitq̄ꝫ mltos ānos nec ſpero me vnq̄ꝫ sereniore voce
eſſe cātaturꝫ. Can. mutaſtin. Amin. iā p̄ridē. Can. q̄t ānos na
tus es. Amin. vigiti. Can. eho mltū habes etatis: exiſtimabaꝫ
te vix tredecimū agere ānū irrit⁹ iā eſt oīs conat⁹ ſerenāde vo

L

cis: poſteaq̃z raucedo intra fauces tenaciter adherẽs obduru
it: ſero nimis expectaſti: ingẽs em̄ clamor mutatõis tp̄e vocẽ
ſerenat. Amin. nil prorſus clamor ille iuuit me. Can. cũ itaqz
rauca tibi ſit vox ſatiꝰ tibi erit poſthac os cohibere q̃z aliquid
incõcinne depromere. Canta tu baſſum Daue ⁊ memineris
pauſe te hortor. Dauꝰ meminero. Cã. abſcede mopſe cũ tuo
boatu accede tu Coridon videriꝫ em̄ mihi canorã hr̄e vocẽ et
cũ Eurialo incipe. Cant. ho ha he. Caprigena certe coridon
eſt: aut cũ capris alitꝰ / hũc ab eis didicit ſonũ. tace tace obſe/
cro te: q̄ ſi in caproꝝ grege te cantantẽ offenderẽ neſcio q̃ pa/
cto ab eis diſcernerẽ: ades huc Dametha ⁊ tenorẽ cãtato Da
metas. nõdũ plene ſcio. Can. ohe neſcꝫ oĩm duriſſime cũ tñ ꝑ
hoſce dies ſꝑ modulatꝰ ſum: tres tecũ vna afferto virgas cu/
ſtos. Cuſtos adſunt. Can. aride nimis ſunt vno franguntur
ictu. Cape tibi obulũ ⁊ emito mihi ſucci plenas q̃ tenaces ſitꝫ
efficiã vt poſthac plꝰ opẽ faciãt Dame. nũc ꝓmũ h̄ audio car/
men. Can. q̇d loq̄ris mẽdax. Num a die lune in hũc veneris
vſqz diẽ q̄tidie cecini. Dame. nõ inficior: ſꝫ ip̄e nõ intereã. Cã.
eo peius eſt. Dame. ſcitu et fauore magr̄i in patria fui tellure.
Can. que res tam ardua natale ſolũ vt viſeres impulit te. Da
me. ſocer meꝰ binas ad me dedit lr̄as cũ q̇bꝫ mihi ꝑſcripſit ma
trem febre q̄rtana implicitã ⁊ ſuprema confectã in acie ex hac
vita eſſe migraturã. Et ſi q̇d ſuaꝝ rerũ integꝝ mihi ſuare ve/
lim q̃z ꝓmũ vt venirẽ monuit. Can. nuge ſunt. Dame. nõ her/
cle. Can. fallis fortaſſe me: plenꝰ nequitiaꝝ es. aſcẽde petroni
ad mgr̄i habitaculũ meqz certiorẽ vt faciat roga / an damẽte
ad patriũ larẽ abicio cũ ſuo ꝯſenſu facta ſit. fac age melibee. in
terea loci q̇d ip̄e ſapis intelligã. Melibeꝰ. ignarꝰ ſuz carmis
huiꝰ. Can. male ſatꝫ. cãta paululũ. Meli. nõ ſcio hercle. Cã.
quã ob rẽ nihil ꝓrſus opẽ das ꝯcẽtibꝫ. Cuſtodes adſitꝫ: arri/
pite hũc ⁊ tantiſꝑ eũ pedibꝫ tenete dũ eũ bñ correxero. Meli.
ig̃ſcite mihi ꝓ hac dũtaxat vice pꝰ hac ero diligẽtior. Cã. nõ
ignoſcã ꝑuipẽdis hortamia mea. Meli. parciꝰ me corrigite ꝑ
clemẽtiſſimũ vos rogo deũ. Can. q̃ minꝰ ſcis eo plꝰ corrigen
dus venis. ſinite eũ iã cuſtodes. Pe. Magr̄m nuſq̃z offendi
poſtes clauſi ſitꝫ ter pulſaui ⁊ q̇dẽ cũ tumultu. nẽo tã mihi ape
ruit catulũ ſolũ audiui latrantez. Can. In eccl̄ia ip̄m fortaſſe
offendes orantẽ: ſꝫ mane hic ip̄e eũ appellabo: ⁊ cũ ad chorũ

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0020-5
DFG

voƀ iā eundū ſit: exāmē alioꝝ ad craſtinū ꝓrogare volo.

Paulinus. Entellus.

Quo agis te cū cantaro entelle. Ent. quid rogas. Pau. ediſ-
ſere mihi quorſum ibis te plurimū oro. Entel. num ipſe rogo
quo tu greſſum dirigis. nil tibi cure ſit mea abicio: tu tuā rem
cura ſine me meā curare. Pau. proderit mihi fortaſſe id ſcire.
Ent. ad rubetum eo. Pau. quid iſtic tibi negocij eſt mi entelle
Ent. genitrix mea heri veſtes lauit has mō ad ſolem in hor-
to ſiccat cū ſorore pamphinella ⁊ ancilla niſa his: qꝛ ꝑculdu-
bio ob eſtū ſitiunt: potū vt afferā iuſſit pater. Pau. eſt ne vo-
bis hortus. Ent. eſt. Pau. vbi nam. cedo chariſſime entelle.
Ent. Scin qua in quernā itur ſiluā. Scio optume. Ent. a le
ua in ꝑmo nemoris ingreſſu eſt ſpinis aſpera ſepes quā iuxta
antiqua ſtat ſalix. Paul. Illa ne q̄ hoſtiolo īminet. Ent. iſtec.
Pau. Multas in eo habetꝭ ꝯſitas arbores. Ent. Innūeras
nā ſpacioſus eſt valde ⁊ viridi gramine ameniſſimꝰ ⁊ propter
arboꝝ denſitatem totꝰ fere opacꝰ: h̄ buxꝰ viret: h̄ floret iuni-
perus: vernat h̄ pirus: pullulat alibi pomꝰ: vitis hic lachry-
mat: ⁊ gemmas trudit: longū eſt dictu. dies me prius defice-
ret ſi tibi quot hic herbaꝝ ⁊ fruticum virent ſpēs enarrarem.
Pau. Delectat me plurimū iſtec deſcriptio. Ent. auſculta. ad
huc vnū dicā qḋ tibi plus voluptatis ꝯferet. in viridarij me-
dio fonticulis quidā liq̇diſſimis ex arena ſcatet vndis: dumo
tegit̄ ⁊ viuo ſaxo circūdat̄: per totū hortū hinc riuulꝰ decur-
rit. Pau. iocūda memoras incredibili me afficis voluptate ſi
ne me tecū ire ꝑ iouem oro. Ent. nō auſim. Pau. q̇d ni. Ent.
Mater vetuit ne quenq̄ alienū ītroduxerim. Pau. nihil ma-
li ex me tibi futurū time. Ent. loq̄ris vt ſapis: matrē meā ipſe
noui optume. Paul. Faueto mihi vna tecū vt ambulē. Ent.
tace ſuccēſebit mr̄. Pau. nō hercle ḡta magꝭ erit ex meo aduē
tu. Ent. egre feret ſcio dū te introduxero. Paul. ſi eā iratā fore
accepero abſcedā illico. Ent. faciā qḋ petꝭ ſi mihi quicpiā de-
derꝭ. Pau. q̇d me tibi vis dare. Ent. oblōs duos. Pau. nō ſꝭ
mihi mō / cras tibi bona fide ꝓmitto me datuꝝ: aut ſi nulla fi-
des mihi tecū ē: accipe libellū ī pignꝰ. Ent. q̄nti eū eſtimas.
Pau. duoꝝ g̃ſſoꝝ. Ent. vix valꝫ aſſē. Pau. dudū mihi pāphi-
lus plꝰ pecunie ꝓ eo dediſſet daret ⁊ mō: ſꝫ mihi nō fuit vnq̄
venalis. Ent. q̇d adeo mihi te ſuꝑ illo iactitas miror: an veris

me illius neſcire valorē. Pam. arbitroꝛ edepol ſꝫ intꝰ ꝗd cōti
neat nondū nouiſti. Entel. latina. Pau. ꝗd latina: erras. En.
nihil ſcio magni in tā ꝑuo ꝯſcriptū eſſe pt. Pau. recte memo/
ras ꝓpterea qḋ ignoꝛas ꝑui exiſtimas. Ent. apꝑi ḡ vt ꝗd obſer
uet videā. Pau. aperiā ꝯfeſtim: ſꝫ añ ꝗd ī ſe ꝯtineat dicā ne opi
neris me ꝯmentū eē dolū. hꝫ libellꝰ is mihi clariſſimꝰ ꝑmū et
q̄rtū tractatꝰ petri hyſpani textualiť pulcre ſcꝑtos: calamo q̄
dē ſubtili valde ⁊ atramēto nigerrimo. ſequiť deinde moꝛalis
ille; Catho additꝰ ē in fine tractatꝰ ille quē mgr̄ de noīb; ⁊ ver
bis hieme q̄ ꝑceſſit ex ꝑſciano collegerit: ſꝫ vt me ꝟa dixiſſe cō
pꝛobes tibi eū ꝯſpiciendū do. Ent. ꝓbe locutꝰ es. nō credidiſ
ſem tā mlťa h ꝯtineri. Paul. vis mō vt tecū ambulē. Ent. ſed
eū ꝓ pignoꝛe ſeruabo. Paul. ſeruato tibi ea ꝟo lege vt dū tibi
duos obulos dedero eundeꝫ vt mihi reddas. Ent. Equū eſt.
Pau. eamꝰ. Ent. ibo pꝛe: tu me ſeq̄re ꝓcul: ne mr̄ ītelligat me
induxiſſe: te veꝝ potiꝰ crederet te ꝑtereuntē caſu ītraſſe ⁊ īter/
rogatꝰ a genitrice mea vñ venerꝭ die te veſtes lotrici attuliſſe
in rubetum vidiſſe q̄ꝫ vt in hoꝛtū iuerim. Pau. recte ſuades.
Ent. ecq̄s in hūc nr̄m venit hoꝛtū mat: num paulinꝰ eſt. certe
ipe eſt. Pau. ſaluete. Ent. eho pauline ⁊ tu ſis felix vñ īopinꝰ
ꝑgis. Pau. ex rubeto. Ent. ꝗd illic egiſti. Pau. linteamina. to
gas. capitergia. camiſias. mātilia lotrici nr̄e lauanda poꝛtaui.
inde cū redirē te eminꝰ ītrare ꝯſpicatꝰ e veſtigio ſecutꝰ ſuꝫ: ſal
tem nō diſpliceret mr̄i tue: ſꝫ audit foꝛtaſſe q̄ loq̄mur. Mater.
ne cura fili mi nil me h tuꝰ moleſtat ingreſſus lude cū filiolo
meo q̄ꝫdiu lubet. Pau. hei q̄ꝫ vernat is veſter hoꝛtꝰ eſt multo
ſpacioſioꝛ nr̄o. Ent. vbi veſter ſituať. Pau. ſcin diui Nicolai
ſacellū. Ent. optume. Pau. a leua cimiterij itur in vicū vnum
ad cuiꝰ cū terminū ꝑuenerꝭ: ſtat a dextra ꝑuula domꝰ paſto/
rali ſil'is tuguriolo hac iter eſt in hoꝛtū noſtꝝ: q̄ vſq̄ꝫ ad antiq̄
odere aq̄s poꝛtendiť: leto etiā ameniſſimꝰ gramine ceraſis et
pomis fertiliſſimꝰ. Ent. nō memi me vnq̄ꝫ ibidē fuiſſe. Paul.
te breui eo ducā. Ent. ſunt ne ī eo ꝯplātate tot arbuſťe. Pau.
nō: nā ruſticꝰ ille cui colendū dedit nihil penitꝰ ī eo oꝑe fecit:
genitoꝛ etiā alijs ꝑpeditꝰ eū ꝑuipēdit. Jādudū illū vidiſſet: ſꝫ
delectatōis gr̄a retinet: ꝑter alios q̄s gignit fructꝰ plīma fert
ceraſa. Ent. ꝗd ceraſa mēoꝛas: ſeq̄re me q̄t ⁊ q̄les h hoꝛtꝰ nr̄
ferꝰ: ⁊ q̄ꝫ multa oleꝝ herbarūq̄ꝫ genera pariet tibi īdicabo. hic

excreuit lactuca: ibi cepa: poꝝ: alleū: petroſelinū: piſuʒ hic cū
lēte exurgit. ⁊ qđ raꝝ Uratiſlauie repies. h riſū naſcit᷑: has cu᷑
curbitas ipē poſui: miꝝ dictu ⁊ q̃ʒ mag̊ itumeſcāt vētre. dū ſa-
tis eis hūoris miſtrat᷑. h ſpinetū corna gerit ī gallice nucꝫ ma
gnitudine. h rutā: maiorană ⁊ lauendulā germana ſibi ꝑ ſer-
tis educat. Pau. ſʒ q̃ nā arbor iſtec nunq̃ʒ memini me vidiſſe
ſil᷑em eiꝰ. Ent. amigdolas hʒ optimas: ꝑxīa huic qđ minime
crederes: ficꝰ fert magnas. illa ꝟo cū hirſutꝭ ramis caſtaneas
Pau. he ho ho. Ent. quid clamas. Pau. ranā ſub pede ſenſi.
Ent. ranā times fatue. Pau. en ſalit. Ent. ꝯphende eā manu.
Pau. horreo certe. Ent. cur. Pau. horreo ranas: ſʒ vñ huc ve
nerit miror. Ent. ex lacu quē fonticulꝰ ille facit cuiꝰ añ memi-
nerā venit: vbi multe habitant nō audis ſurde: q̃nto clamore
coaxant. Pau. eamꝰ ad fonticulū. Ent. iſtac nō recte ibimus
Pau. ad riuuli fluorē greſſuʒ dirigo. Ent. erras obliq̃ it cur-
ſu. ad leuā ambulemꝰ neceſſe eſt: nā ad dextrā palus eſt liuoſa
vluis ⁊ iunco g̃ta vt dixi ranaꝝ ſedes: tu ſaltē me ſeq̃re: hac ꝓ-
pe iā eſt fons quē petimꝰ. Pau. entelle entelle p̄ſtolerꝭ paulu-
lum. Ent. quid. Pau. ecce fraga h ꝯſpicor. Ent. garris. Pau.
nō edepol ſiſte te huc ⁊ videbis. Ent. nunq̃ʒ antea h ea creſce
re vidi: ſʒ necdū matura ſunt. Pau. ſup̄ modū dulcia ſtꝭ guſtu
cape duo hec ⁊ ꝓba an veꝝ tibi dixerim. Ent. edamꝰ ad ſatie-
tatē vſq̃ʒ. Pau. neſcio q̇d h repit: fugiamꝰ hinc fugiamꝰ vipe
ra hic ſerpit. Ent. q̇d me adeo terres fugitiue. totus intremui.
Pau. en ſub ſentibꝫ caudā adhuc erigit. Ent. diſcedamus ne
q̇cpiā veneni ſerpēs ille ī noſ euomat iā em̄ nob̄ obtigit id qđ
baccalariꝰ nob̄ heſterna lectōe ex ꝟgilio iterp̄tatꝰ eſt. Qui le-
gitꝭ flores ⁊ humi naſcētia fraga. Frigidꝰ o pueri fugite hinc
latet anguis ī herba. ſʒ iā fonti appropinq̄mꝰ. Pau. vbi nam
eſt. Ent. hic. ſʒ ꝑpt᷑ ꝟgulta q̇bꝫ circundat᷑ videri neq̇t. Uiden
mō. Paul᷑. Optume. hei q̃ʒ vitreis manat vndis: delectat me
ſane pl᷑imū iſtuiſmōi ſcaturigo dulces ꝓculdubio aq̄ ſtꝭ ⁊ po-
tabiles. Ent. ipē ſcio q̄ ſepe inde bibi. Pau. aret mihi os ob ſi
tim. Ent. bibe audacter tā gelidꝰ is mihi crede latex eſt vt po
tantiū dētes infrigidet: expiri potes ſi vis merge ſaltem os in
fontis ſupficiem ſenties cōfeſtim aq̄ꝝ ⁊ dulcē ſaporē ⁊ frigus
Pau. caput meū ingurgitab̄ timeo. Ent. nō faciā abibo pro
cul. Pau. ſic eſt vt dixiſti: nunq̃ʒ bibi nec credo me olim tante

ſuauitatis aquā bibituꝝ: malo hunc potare fonteꝫ Jouem te/
ſtoꝛ q̄ꝫ cereuiſiaꝫ. Ent. nullibi gentiū huiꝰ inuenies ſil'em qui
adeo frigefaciat quicquid ſibi īmittitur: ⁊ qui magis ſit liqui/
dus Pꝛidie pater qđ minime crederes ſi experiētia nō appꝛo
baſſem: lagenā veteris vini plenaꝫ qđ a ſole incaluerat ſibi vt
reficereť impoſuit: dumqꝫ illa bꝛeuiuſculo tp̄e in eo iacuiſſet:
merū fontis frigus intm̄ contraxerat: vt dum genitoꝛ bibere
vellet abſtinere etiā cogerent: ⁊ nec vnq̄ꝫ ſe vinū recentiꝰ gu/
ſtaſſe aſſerebat. Pau. expertꝰ tibi credo. Ent. ipſe etiā bibam
verum adibo ꝑus matrē vt ⁊ paꝝ caſei mihi det petam. Pau.
⁊ mihi partem etiā afferto. Ent. q̇d interea acturus es. Pau.
Jn hoc viridi quieſcā gramine ſub hac vmbꝛoſa quercu nul/
li me hic ſolis contingunt radij. Ent. Jncide potius cannas
aut ſucci plenas pꝛoſcinde frondes ſalicis: ⁊ illas tantiſꝑ tun
dito donec mollis poſſit euelli coꝛtex: cum rediero faciemus
inde nobis fiſtulas. Paul. accomoda mihi cultellū. Ent. Ne
mihi eum amittas timeo. Pau. Non amittam. Ent. heri ſo/
cer meus illum mihi dono dedit diligēter ẽ mihi cuſtodito te
hoꝛtoꝛ. Paul. Ne cura vade ocius ⁊ affer panem cum caſeo
vt edamꝰ. fiſtulā cum adueneris paratā tibi reperies. Entel.
Fiſtulam paraſtin. Pau. nihil pꝛoꝛſus cibi mihi affers. Ent.
Fiſtulā ſi dederis ſat cibi abs me habebis. Pau. paꝝ fidei mi
hi apud te eſſe reoꝛ: q̄n tibi falſa memoꝛaui. Ent. Si me iā lu/
dificabis pauline: ſuperos teſtoꝛ: me poſthac tibi nō eſſe cre/
diturum vnq̄ꝫ cape tibi caſeū. Pau. ⁊ ego hac ſonoꝛa te dono
fiſtula. Ent. ſi non canoꝛa magis me vis donare ⁊ hāc tibi ſer
uato. Pau. Quid ſibi deſit edepol ſcio nihil. Ent. nullū ꝓſus
edit ſonum. Auſculta mihi rurſus inflabo Pau. Quo pacto
emittere debet ſonitū fatue: cum illiꝰ foꝛamen oꝛe tuo occlu/
ſiſti. Da mihi illā q̄ cantab mō: te docebo: ſic eā teneto foꝛamē
vt pateat ⁊ aciem fiſtule labello tuo ſic leuiter tangito: audin
hoc. Ent. ſine experiar. Pau. num tibi recte ꝑſuaſi Ent. ſtri/
det vtiqꝫ paululū Paul. ne miꝝ ruptꝰ eſt pauculū coꝛtex: ſꝫ h̄
nihil ſibi nocituꝝ ſpero dū foꝛtiter ſpirauerꝭ: attamē ſi hac nō
cōtentꝰ es: mō opꝑire: melioꝛē tibi bꝛeui faciā Ent. Jam fieri
neq̇t Pau. Quā ob rem Ent. mater inq̇t ſe iā nūc abiturā: q̇a
ſibi cena coquēda eſt: vt cū pater rure redierit q̇d edat inueni
at: me q̄ꝫ vt ſine moꝛa venirem monuit. Paul. Abeat parens

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0024-7

tua quo velit nos hic manebimꝰ: in tribꝫ etiā horis vix eſtꝫ ce
naturi. Ent. non auſim. Paul. q̄d ni. Ent. ſuccenſebit certe et
ego vapulo metuo etiā parentē q̄ ſi de rure iā redierit: me q̄ꝗ
domi dū nō offenderet verberaret. Pau. Ne time: rogato eā
vt tibi pro hac vice indulgeat ad quartale dumtaxat viꝰ ho
re. Ent. Non faciam tēpus eſt vt abeamus hinc. Pau. veſpe
re vix cantant Ent. quid ais ſtolide: ſuſpice celuꝫ: en ſol iam in
occaſum ruit. Pau. Non credo eum in quattuor horis caſuꝝ
maneamus hinc vſqꝫ ad veſpeꝝ. Ent. en bubulcus iam pellit
in ſtabula iuuencos. Audin matrem: nos iteꝝ vocantē: mos
gerendus eſt parentibus tu hic mane ipē eo. Pau. Ego tecuꝫ
non ingrediar timeo mihi ne quis baccalarioꝝ in ponte iſto
obuiam veniens me tecum extitiſſe videat. Ent. quorſuꝫ tūc
iter facies. Pau. horſum per odere portaꝫ. Ent. perge quo li
bet ipſe matrem ſequar. Pau. Quando aliter fieri nequit equi
dem te ſequor

Scholaris ſic petat Introitū Scholarū.

¶ Venerabilis dn̄e magiſter doctrine capeſſende grā me ſub
vr̄aꝫ ꝯtuli pn̄tiā: q̄ꝓpter mihi vt ſub eruditōe vr̄a eſſe queam.
Fauete: vos nō oro ſolū: ſꝫ etiā obſecro. polliceor me oīa que
ꝓbum decēt ſcholarē ſummo ſꝑ ſtudio eſſe facturꝫ
¶ Humaniſſime dn̄e rector: bonarū artiū ꝑcupidus huc con
ceſſi doctrina vr̄a doctior euaſurꝰ. Quā ob rē me ſcholaſtico
vr̄o cetui vt ānumeretꝫ maiorē imodū peto: q̄ me facere volu
eritis oīa ſtudioſe diligenterqꝫ exeq̄ curabo.
¶ Colēde vir diſcēdi ſtudio huc veni: ea ꝓpter ꝑ clemētiſſimū
vos oro deū vt ſcholas vr̄as ꝯſenſu vr̄o igrederer. Que vos
veſtroſqꝫ velle intellexero faciā oīa q̄ꝫ lubenter
¶ Obſeruāde vir ſub ꝯſpectū vr̄m me r̄cepi eruditōiſ grā: q̄re
me i nūeꝝ ſcholariū vr̄oꝝ vt ſuſcipiatꝫ maximopere rogo. iuſſa
vr̄a ꝯpeſſam me q̄ꝫ artibꝫ ipis opere plimū eē daturꝫ ꝓmitto.
¶ Perdocte vir ſcie auidꝰ huc veni: aliq̄d etiā doctrie vr̄e ac
ceptur: q̄re ſi me in ſcholaſtici cetꝰ ordinē acceperitꝫ nihil mi
hi gratiꝰ accidere exiſtimarē: qđ vt faciatꝫ vos vehementer ro/
go ſpōdeo me vob ⁊ vr̄is collateralibꝫ morē ſꝑ eē greſſurꝫ

Scholaris receſſurus ſic petat fauorem abeundi.

¶ Obſeruāde preceptor viſum eſt parentibus: ipſe quoqꝫ apd̄ me cōſtitui vt hinc me alio ꝯferrē. Hūanitatē igitur vr̄aꝫ oro vt veſtro conſenſu abire poſſem. Immortales vobis ⁊ ago ⁊ habeo gr̄as pro beniuolentia erga me veſtra quam licet non dum aliquo meo exequaui merito: me tamē vobis quoad vi- ꝑero ꝑmitto eſſe obſecuturum.

¶ Placuit parentibus vt ad Academiā Cracouienſem cōce- cederem cum itaqꝫ pro eruditiōe veſtra gr̄as nō ſim relaturꝰ immortales tn̄ ago: agamqꝫ dum viuam

¶ Genitor meus mihi preſcripſit patrios penates vt reuiſam mille igitur vobis ſint gratie ꝑ cura diligētiaqꝫ veſtra mecuꝫ habita: cui licet eque nullo etiā munere ſum reſpōſurus: deuꝫ tamen ſpondeo me ꝑ veſtra bona valitudīe ſꝑ eē exoraturꝫ

¶ Quāuis id diligentie quod mecum habuiſtis non merue- rim: dignitas tamen veſtra ſperet ſe a pientiſſimo deo ſat mer- cedis eſſe accepturam cui vt vos diu incolumem ſeruet indi- es ſupplicabo.

¶ Une mihi a parentibus allate ſunt littere domū vt veniam qꝫ primū quid cauſe ſit perſpectum mihi non eſt: vos ideo ve- hementer rogo: vt veſtro fauore hinc abeam et pro veſtra in me beneficentia gratiam vobis habeo ſingularem: me quoqꝫ ꝑpetuo vobis obſequio vbicunqꝫ terrarum fuero vobis ob- ſtrictum eſſe profitebor

¶ Abiturus ſum hinc aliorſum quare magnopere vos rogo abiectioni mee non deſit veſter conſenſus: ⁊ licet pro veſtra mecū opera non ſum vobis ſatis facturus: me tamen ꝑmitto nullum etiam diem: quo pro ſalute veſtra deum non exorem: eſſe pretermiſſurum.

☞ Impreſſum Colonie per Martinū de werdena: prope domum conſulatus: in vico burgēſi (vel: die burgerſtraes) cōmorantē. Anno dn̄i. M.ccccc.v.

Iohannes Cubitensis prefacio in librum Georgicorum Hesiodi Ascrei

Hesiodus fuit poeta antiquissi-
mus: Dii filius ex Pycimede he-
roe: Qui cum oves pro[pe] Parna-
so more pastorum inisse repen-
se dormientium ac poeta surrexisse ani-
mo calamoque. Ovidius libro
fastorum sexto tempore cum ait Ecce deas vidi non quas
preceptor arandi: Viderat: ascreas cum sequeretur oves
Et ut arte amandi: Non mihi sunt vise Clio Cliusque
sorores Servanti pecudes vallibus Ascra tuis Et Vir-
gilius in bucolicis: Hos tibi dant calamos en accipe
muse Ascreo quos ante seni: quibus ille solebat
Cantando rigidas deducere montibus ornos Eius
patria fuit Ascra vicus Boetie ad Heliconem
quam ipse unquam vocavit duram hieme: restiui
gravem at nunquam optabile Ovidius de ponto Esset perpetuo
sua quam vitabilis ascra Ausa est agricole musa
docere senis Unde et ipse Hesiodus in hoc opusculo de
genitore suo loquens sic dicit Hic meus ille quondam genitor
dum pauper egeret Errabat maria alta secans
fluctusque profundos Ille oti colida Cumas atque ea
littora linquens Appulit hic: non spe lucri commotus
avara Sed quod opus cogeret dira urgebat egestas
Ille vagus demum ... tempore heliconia sede Ascream
incoluit oti in regione malesana ... Ascream
ante diluculum ... Hunc fuisse temporibus Homeri
ostendit Gellius ex epigrammate quod apud
Heliconem in tripode musis Hesiodus ipse dicat

Hesiodus subito a musis factus poeta

Ascra Hesiodi patria

Alia translatio
Ascram iuxta miseram
penes hic heliconia
colebat Heliconio
duram: triste estu: non op-
tabile umquam

Hic poeta ad Persen fratrem scripsit libros que appel-
lantur opera et dies vbi docuit gradatim agri : & eius
temporibus colendi essent et autoris et palmam omne
dicendi genus apud Romanos haberet , sic Virgi-
lius eum superasse perhibetur in georgicis auctore Servio
Plinius etiam Hesiodum in prima scripsisse dicit de agricul-
tura que sola et ea qua que est stabilissimus
honestissimusque consequitur : minimeque invidiosus quod
Aristotiles in Economicis potissimum secundum naturam
possessionem commendat Rusticum olim delphicus
Apollo Aglaum prophodium dixit esse felicissimum
qui paruum quoddam prediolum colebat sed animi mori-
bus large sufficiens : cuius modi egregios fuerunt
vir Virgilius tamen vere quidem de agricola est hoc ergo o fortuna-
tos nimium sua si bona nove-
rint Agricolas : quibus ipsa procul discordibus ar-
mis fundit humo victum facilem iustissima tellus
et ab Horatio in carmine epodo Beatus ille
Beatus ille qui procul negociis Ut prisca gens mor-
talium Paterna rura bobus exercet suis Columella
dum scribit pretera sine agricultoribus non con-
stare mortales . nec ali posse manifestum est Ruanub
bernus qui rura colebat plura et [illegible] agere
agere credebantur Omnium enim rerum ex quibus
aliquid acquiritur nihil est agricultura melius nihil
uberius . nihil dulcius . nihil libero homine dignius de
agricultura a te tanta laudata . vicesimique frugifera fortu-
nate parenti quorum bona pre Marcus Varro
qui de rustica scripsit meminit Plinius quoque
lib . 14 & Columella li . 1 scribunt quod Hesiodus pri-
mus preceptum de agricultura precepit Quod si eius Vir-
gilius in georgico carmine ait Ascreumque cano Romana
per oppida carmen Scripsit etiam Hesiodus theogoniam
et quedam alia et qui de hoc georgicorum diuersi diuidunt
greci plus toto Quod pro hoc intelligi voluerit

Laus agriculture et agricolarum

De Aglao prophodio lege Valerium maximum li . 7 c . 1 et Plinium li . 7 capitulo 46

Quod dici voluerit Hesiodus eum scripsisse diuidendo et plus toto

declarat Philippus Beroaldus Bononiensis vir
quam clarissimus in appendice annotamentorum in ducenta capita
Suetonii tranquilli dicens Hesiodus in libro cui titulus
opera et dies versum hunc posuit Ignorant stolidi quanto
toto sit medium plus. Dissolvenda questio est quam [illegible]
facit Gellius li. 17 noctium atticarum ubi tamen relinquit
explanationem quod Hesiodus sic dicat sentiat: esse dimidium
plus toto esse dicit: quod communi plane sensui [illegible]
Plato li. 3 de legibus planissime explicat hoc ambagio-
sum sophisticum rectissime dicens esse ab Hesiodo dimi-
dium plus esse quam totum: quod videlicet toto comprehendere
nequeunt quod dimidium vero tempore sit [illegible] Hanc disci-
plinam moderatum immoderato plus esse: [illegible]
[illegible] doctrinam principatum moderate [illegible]
endum esse et ad mediocritatem [illegible]
li. 4 de rep. laudans vitam moderatam [illegible]
[illegible] Hesiodum [illegible] sapientem dixisse [illegible]
dimidium esse plus quam totum. Consimiliter Aristoteles 4
temporata [illegible] et melior quam [illegible]
modica [illegible] bonis optimum [illegible]
mediocribus optima et [illegible] mediocres esse volunt
in civitate. Idem Aristoteles [illegible] mediocri-
ter medium esse esse optimum: mediocrissime [illegible]
bonorum possessionem ait optimam omnium esse [illegible]
[illegible] virtutes mediocritatis [illegible]
Ex quo colligitur [illegible] et moderatam [illegible] esse in
vita degenda: et plus quam totum [illegible] Non
me preterit aliter ab aliis Hesiodi versum exponi sole-
re. Hanc Platonicam [illegible] et Aristotelicam [illegible]
magis probamus. [illegible]
Quidam [illegible] Hesiodum contendisse carminibus cum Ho-
mero. [illegible] victorem [illegible] tripodem [illegible]
Hesiodo cum hoc epigrammate Hesiodus [illegible]
[illegible] Homerum)

Moderatum plus immoderato

Virtutes mediocri-
tatis

Hesiodus cum Homero certamine contendisse dicitur

Propercius libro 2o ... [illegible] ... in libello de montibus [illegible] ...
... [illegible] ...

Ascrei id est Hesiodi ... Hesiodus ... ab Ascra [illegible] Boecie ... [illegible] ... poeta [illegible]

Georgica Hesiodi

Pio secundo pontifici maximo Nicolaus de Valle

Dum vacat a cura rerum dignissime presul
Grataque sunt animo carmina sepe tuo
Accipe que quondam data modulamina avena
Per tacitos annos vexit grecorum modos ex versibus
Ascrei inspices humeris heroica poete Hesiodi
Grecia qua quondam floruit Hesiodo
Hec fuerant (fateor) plectro maiore canenda
Hoc opus ingenii semper senilis erat
At que non nostros tam magna superba vates
Flevat in nostro grecia in honore parem
Sunt tamen hos annos bisseptem et quattuor annis
Dum mea labuntur tempora [illegible] dea
Supplevimus et tenues grecorum e fontibus haustus
Mixtaque ad grecos lingua latina fuit
Dantque ad [illegible] ad te vatum clarissime vates Nicolaus de Valle
Et transtulit hos libros [illegible] mittit ad [illegible]

[illegible]

Certum est clarius [illegible] minor [illegible]

[illegible] et Hesiodum [illegible] complecte [illegible]

[illegible]

Hec [illegible]

[illegible]

Hesiodi poete Georgicorum liber per Nicolaum de Valle e greco in latinum conversus

[illegible marginal glosses]

Pierides muse quarum vox dextra canenti

Dicite fama duces et vos decus immortale parentis

Dicite unde homines post hec sint nomine vita

Ducat: et illis sit fama atque patronum

Tollere hec Jovis et magni divina voluntas

Ille etenim alti tonans summi rector olimpi

Extollat debiles animos et fortia reddat

Debilitat: dure quo fortuna dura superbos

Deprimit: atque humiles clarum super ethera tollit

[illegible interlinear and marginal glosses]

Cum mala mentis hominis meliore dictat ad sensum
Et caput mollis crudelia pectora cultu
Invocacione
Exaudi qui cuncta polo speculare ab alto
Cui nihil ignotum est sanctissima dirige vota
Supplice: locatos nobis fraterna movendo
Dextra: et ignotos mundi ordine motus
Narracione
Omnis gentis in terra quibus alternantur convivia
Mortales tamen varia que vivere vitalium
Una quidem studium laudabile sedula mentis
Altera crudeli rerum depascitur haustu
Bella super pugnare ex ocio dum tumultu
Inmissa an aliquo pessime gentis Hac tu ipsi
Mortales fugiunt tandem volentibus hac dum
Exoptant nequam huius cohibe furores
Illa autem premens obscure gentis febre
Sed fato melior per famulus illam

Una
Operacio

At generi humano et tot variis studiis

Imposuit sequi artes et certa corda

Exercitat alter cum seguis cui vita macebat

Alterius spectans cumulos mora ulla bonorum

Jungit et compresso terra dividit avaro

Sunt domus omnia sive ... alter ad aures

Quando magis agit laudat hec ...

Dignum ratio fugienda et alterius subeunda

Invidet autem figulus figulo et egens egeno

Sunt faber fabro invidet et poeta poete

Nec mea dicta ... toto cape ...

Nec te ... foro speculare nugis ...

Dimovet a studiis pugnat ... voluptas

Nemo foro sequitur que ... anima ...

At bis ... domi ... ...

Nec ... si vacat ...

At fera dum alterius ibi stamina ponit

Et non aliud agens verum [illegible] quod olim

Ausus est conscribere hanc datam unam consolatur

Omnis quedam mihi nos prima et postea facultas

At tu vel nostra [illegible] plus parte vetere

Tecum effer te capax [illegible] [illegible] [illegible]

Ille prior: sub quo tota hec sententia pendet

Tunc [illegible] [illegible] cum [illegible] dulcis aut [illegible]

Vix medium toto [illegible] seu sume materia

Vix [illegible] dulcis seu sume porro

Nos veteres [illegible] ornata vete sumam

Inque polo [illegible] celestes: tunc quorum

Hec fuit una deis [illegible] [illegible] labor

Una [illegible] tibi [illegible] [illegible] pabor

Anima [illegible] potestas [illegible] robora [illegible]

Exploranda dare / et [illegible] [illegible] [illegible] pinxebant

Primo [illegible] [illegible] Vario dictu zarcindo At [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Amor [illegible] odium [illegible]

Nos novimus [illegible]

Nos veteres [illegible]

[illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tempore [illegible] genera [illegible] altera [illegible] [illegible]
Prometheus erat astronomus

Virgilius in georgicis

pater ipse colendi haud facilem esse viam voluit primusque per artem movit agros curis acuens mortalia corda

Terga boum [illegible] [illegible] labore
Nos volucres [illegible] [illegible] abscondere [illegible]
Ita Iovis ad se decepit fraude Promethei
Deus [illegible] illis [illegible] mortalibus [illegible]

Lex Iupiter

[illegible] [illegible] subrepturus [illegible] ignem
Reddidit hunc [illegible] terris [illegible] latentem
Subripuit ferula [illegible] [illegible] tonanti
Iapetionides [illegible] [illegible] fortune gaudes
Fuisti fraude sua [illegible] in [illegible] iram

Subripuit ferula

Iapetionide [illegible] prudentia [illegible]
Consilio [illegible] magnum [illegible] tonantem
Arte tua gaudens [illegible] data mortalibus ignes
Heu mortale genus [illegible] mortale [illegible]
Tale mali genus [illegible] [illegible] [illegible]

Iapetionide

[illegible] ad Prometheum [illegible]
Tibi

[illegible] gaudeat … audi … [illegible] … postquam [illegible]

Exultet homines cupidi sine damna mineret

Subsisse farre dum pr[illegible] artz hominum zelo

Vulcanum deprensum atque illi tota maneret

Vade colore speciem e terra mixtoque liquore

Consita mortali cum voce et robora vige

Sitque ea virginea colore magno puelle

Cuius filia quisque videt dea cum doctissima Pallas

Inspirat [illegible] pernicie prime [illegible]

Adiciat capiti [illegible] venus aurea forma

Luet ut assidua simulata cupine [illegible]

Impressis superata vertio fallentis Argi

Diraque dispectio Iovis amor equa volatas

Scholad exemplis [illegible] Fortunae puella

[illegible] facit

Virginis ora dee sumite qua gloria lumina

Auxit et a quo omni fulgere parte poluit

Fallaciaque mercis addat ad fallaciam [illegible]

Vulcanus [illegible] Theodosis [illegible] … [illegible] … [illegible] … [illegible] … [illegible] … [illegible]

Argus [illegible] fabula [illegible] habuisse centum … oculos quorum duo … [illegible] vigilabant … [illegible] dormiebant … [illegible] … [illegible] … [illegible] … ut moreretur [illegible]

Grat[iar]um no[min]a tria sunt Phasithea Aglia Eufrosina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Hic eam ornans tua celebrata piro
Aurea tradentis posuit monilia collo
Effusos crines ornat dextra corona
Vernali redimite dec[enti] in arua Pallas
Illa propinquo forme decora et honore
Et superans [illegible] victo [illegible] [illegible]
Fallere attribuit verbis et fallacia verba
Sic per alternas divino munere [illegible]
Singula deorum sua munera [illegible] deorum
Mirantur [illegible] Pandora nomine dixit
Cuncta [illegible] mortalibus et fera [illegible]
Postea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Mittitur ad magnum [illegible] Epimethea
[illegible] [illegible] hanc [illegible] [illegible] Promethei dono
Accepit et accepto [illegible] sua dona [illegible]
Nam prius humanum genus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] miseria

Pandora [illegible] puelle fuit que deorum dona [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pandora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ille Prometheus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puella [illegible] [illegible] Prometheo [illegible] [illegible] Epimetheo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tempori: ... mali spes a pri... labor

Morborum genus ... triste q[uod] ... ...

Corrumpit via quos ... ...

Omne dulce ... ...

Sum pandori ... ...

Curam ... ... spes sola ...

Iung[itur] ... ...

Obviat ... ... volens

Sic quos ... ...

Infestat: ... ...

Per ... ... spes ... ...

Terra ... ... morbi ... ...

Sponte ... ...

Ablata ... ... potencia ...

Sic ... ...

Si ... ...

Zabulum ... ... labrusca ... ... zabulum ... ... labrum ... ... labrum ... ... significat ... vas in ... ... de ... ... labrum ... plenus

... Nullus ... ...

Describit etatem primam auream sub Saturno

Que plura tamen gessit deus ipse creando
Ac modo [illegible] rerum et antea fuit
Secula dum supera tenuit Saturne parte
Tempore quo celi superum Saturnus habebat
Tunc homines dum vivebat mos [illegible]
Mixta tamen mollis operum laboris
Lassabant aequor rupes [illegible] mare [illegible]
Semper dulcedo equabat corpore vires
Nulla mali labes communia cuncta placebant
Mors [illegible] atque [illegible] tellus
Omnia libera nullo cogente ferebat
[illegible] bonum nil [illegible]
Tunc felix etas erat ambo una voluntas
Et tamen terras solvebat pectora [illegible]
Aurea postquam hominum [illegible]

[illegible] erat

Semper dulcedo [illegible] equabat corpore vires

Virgilius in georgicorum [illegible] solebant arva colonum [illegible] signare quidem [illegible] limite campum [illegible] in medium [illegible] tellus Omnia liberius nullo poscente ferebat

Salustius
Idem velle et idem nolle tandem vera amicitia est

Hijs p(ri)us alt(er)nas meritis adiu(n)xit honores
Subtrahe habitare dedit qui mu(n)dana facit
Et g(e)ns hu(m)ana [illegible] (quod) m(ateri)a [illegible]
Imp(er)iale rebus [illegible] pagana
Exhaurit fu(n)ctis (et) op(er)is mortalibus auget
Progenia successit terre argentea proles
Auro deterior [illegible] [illegible]
Aut sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Omnia mortales [illegible] [illegible] [illegible]
Ingenij inde [illegible] quo [illegible]
In p(re)ci(i)s [illegible] [illegible] inde [illegible] [illegible]
Aucta tamen [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
Nunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Argentea etatem describit [illegible]

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0041-2

Abandna fecerunt altera tunica [illegible]

Separat et nulla superos in electra puellas

Bacchus inis etas argentea vidit

Hac deus continuit merita flammatis dextra

Postquam homines occultum argentea secula tellus

Ut in illorum sit nunc vita [illegible]

Embricosque dea sedes colunt [illegible]

Ferrea etas que et erea dicitur argentea quia subsequentia [illegible] homines bellicosi quod erat precedens tamen [illegible] abierant

Aeria pro illa successit aenea proles

At nihil argento fuit [illegible] decata

Sanguine dum grandi robur [illegible] pro [illegible]

Driades Nymphe sunt a quercubus dicte [illegible] habere dicebantur Nam dris grece quercus dicitur latine

Hora ser misero [illegible] fecundat amore

Nulla queunt illi mollire nisi durior etas

Ipso adamante fuit vultum [illegible] superbi

Cum undique duricia robur fortesque lacerti

Adamas lapis est adeo durus quod ut nulla re frangi posset nisi sanguine hircino et eo quod reperitur Unde Hic adamas silex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguine [illegible] [illegible]

Defuerat lucrum : nunc aerea tela domus
Domuisse quinque de aere labor nec fabri cudisset vsus
Hec cum ... contempta consupra fuerat
Ad gelidi loca nigra dei sub honore ...
Et quinque ... ducto robore ab ara
Morte ... victa et solis ... ...
Postque cum occulta ... terra ...
Quarta fuit soboles melior cum plurima toto
Inspiracione habitare ... precepta ...
Quintum genus heroum primum ...
Semi dei ... illi potuere per orbem
Hos consumpsit ... bellum infandi
Arbor agenoride ... ... Cadmi
appellant ... ...

Quartam etatem describit q...
... heroica ...
fuit heroum ...
ho ... ...
... Nomen hero
a Iunone ...
... hero appellant ...
... quam ...
... fabulam ...
... Hor ...
... fabula ...
... ...
heroas ... ...

Qui eras ... regni ... Phrygia

Oedipode sperni cum coniuge fatri

Hos Ithace vidisset fluctus ad pergama classes

Argolice peteret ubi pallada mole minaci

Hesperie cubitum ad nostro ulixes ...

Tindaris, hos cum toto ... ab orbe

Impium et mite ... reddidit estum

Christoforus dat colles habuisse ...

Alter ad oceani ... et ... quotannis

Hic ubi ... ubi dulcia poma

Ter genio ... ubina tellus

O utinam non me ... ad ... cassem

Fata ... pro ... omni

Ferrea nunc etas qua ... tu ille laboras

... Hectoris illi de bello troiano ...

Describitur ... christos

Ferrea etas describitur ... quia ... a ferro metallorum durissimo ... appellata ... homines ...

Nocte dieque fremunt [illegible] illic instant
Dum non sit displicitus sed postea raro
Effera cum veniet aliquid de hinc rerum
Nec minus hic infanda hominum scelera ...
Sed ... [illegible] ... caue
Inferiorem ... [illegible] ... aut parentes
Nec pueris [illegible] non ab hospite tuto
Hospes erit sanctum contempnens fedus amici
fiunt Et ... [illegible] vicem misericordia fiet
Vincet honorem inopes hominum peccata senectus
Nec pudor est [illegible] obiurgare parentes
Infelix soboles lege et precepta deorum
Nesciet, dum ... non hic abundantia parentum
Impressis ... quinque ... digna rapacis

Horatius in epistolis
Sentia ... que
non ... hora

Tempora hec ... pro
patria capitis et ...
temporis ... non ...
ut aliqui volunt

Ponit viam
Unius certe

Ovidius de quadro [illegible]
Magna fuit quondam
capitis reverentia cani
Inque suo precio ruga
senilis erat

Nota ... tullius
primo de legibus ...
scriptura dicta ...
... philosophus ...

Variete vades[2] decepta
in bella cunctis quod [illegible]
[illegible] et [illegible] alia

Appetit usque magis verbis et mella videri
Alterna deceptio mali [illegible] mutansque fallit
Nimium [illegible] alti [illegible] honores
Pulsat generis bonitas, illa venerabilis[2] orbi
In mala [illegible] suadet [illegible] divina [illegible]
Tota quidem [illegible] [illegible] [illegible] multi
O dea [illegible] sobolesque en [illegible]
Ea prodit illa [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] malorum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Proximus [illegible] sedes [illegible] [illegible]
Diua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Multe [illegible] [illegible] moralibus [illegible]
Non [illegible] tu [illegible] mala femina [illegible]
At [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Alloquitur[2] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Hijs merens adiit se quod mirari ista mouent
Grata maritali consors pietate rogatus
Cui magno penas subit unde pudor
Hec cum sua regis voluit quam prodere aperte — Compa° est
Precensa sublimis agit philomena per amicas suas mansio potent
Hec dolet infectus regem ... dolens
Cuius tota homili raptor sic dicit ore
Quod unica clamans te ... fortis amice
Ac prius hinc adsis quo te ... gerit ardor
Et quamvis ... germane ... michi cena ... est
Si liber aut dimissa ... ducat ... amicas
Sic fata ... penas ... asteriu
Tu mea ... cole ... dancia Perse
Tecum ... fatale gerit ... illa ... illam — Probiorum
Illa ... ... fugeri
Et bona haue ... ...
patet ... ad ... ... Proferens ...
Et cum qui semat ... discordia

Pectus et ingenuo gustare[?] rosa[?] dolore

Est mea iusticie meta qua vincat amor[?]

Omnis adquerentum veniens duxit ardor[?]

Quid erat per iudicem aliud dementia[?] [illegible]

Vi meo passa prius si quis male mea iusticiet[?]

Peccat et redit semen pandere [illegible]

Ripe[?] iusticia corrumpit munus inde

Jus violat deus hic et [illegible] iussa per orbem

Expertus ut et lacrimas penas mortalibus orat

Cum violat mea et rata sacra federa rumpunt

Vere ubi iusticie sancti servat honores

Iudicio qui parcit et amicis et adversa pendet

Urbis [illegible] augent sobolem pax leta vagatur

Pax [illegible] fatalia bella

Partes alternant [illegible]

Iuramentis [illegible] et offensio dicta

Quos iuvat [illegible] genio alterna labores

Terra quibus largie fundit sua semina / falce
Montibus diuerse mittunt sua munera quercus
Blandifere consonus media sub arbore musse / Mussae
Undique apud agentes [illegible]: uestes [illegible]
Plangere peccandes post magis omnia flores
Montibus [illegible] [illegible] [illegible] ardua puppes
Omnia dat tellus quid cui [illegible] multa [illegible]
Et parilis [illegible] emittit femina partus
Non datur ho quibus illa plaga victoria [illegible]
Hos ad suppliciand vocat alta [illegible] [illegible]
Sed subit penas [illegible] tantum misericordia [illegible]
Unus [illegible] post [illegible] at [illegible]
Et male suada fames [illegible] defert omne
Undique et [illegible] operiendum tecta penas
[illegible] uita pater sic semper [illegible] ergo
Nos male facta [illegible] q sic [illegible] fore [illegible]

Consequentia [illegible] [illegible]

Homines [illegible] [illegible] [illegible]

Penarum [illegible] [illegible]

[illegible]

Allogitur ad ... [illegible]

Militie exercet studium : nova vita : superbo

Marte cadunt ut si potis unus nec patens

Illorum de medio subnectitur obvia puppis

Vos ite qui mea dant querere meritis

Ad tales homines penas divina potestas

Mortales cadaveribus vadit opera quos

Iudicia emergit utrorum damna / demnus

Ignorant nimis genus / hic mortale peccat

Innumera rebus condicioneque veniunt

Imperie sacra mea : domat gens omne malorum

Illa quidem virgo super Jove nata parente

Hec clara suo cetus verenda decorum

Quam si quis violet lachrimas sua fata / perit

In sompnis ante pedes et lancea fundens

Humanas queritur mores ac debita poscit

Supplicat improbus tu iudex causa malorum

Secundum Iuvenalem ... qui ius violat

Cur violas sacra iura dee: tu dirige mentem

Ius tolle in alterius re iuncta pecunia vexatur

Damna inops sibi querit inops et male suadet

Pecunia a pecudibus dicta est quia apud antiquos omne patrimonium fere in pecudibus erat. Ouidius in fastis: Hinc etiam locuples hinc ipsa pecunia dicta est

Ille sibi conquerens sequitur male iura ministrat

Cuncta videt pro omnipotens et quod michi tecum est

O iudex iniuste si libeat specula ab alto

Nil lex hunc amor hoc quales tribuant honores

Inspice in proprio quem non ego protexero toto

Nec mea progenies coleret proprio orbe sepro

Spreta iam bonitas et ius dimissa vivaris

Iuncto Iove in ferent hec accipe fiat

Hec animo meditare dimitto pone furorem

Ius quod floreat amica sit quo tegis omne feriant

Lucidius alterius statim corpore passi

At nostri destinat vite melioris origo
Iusta dedit p[ri]us ... potest ea p[ro] toto
Et quibus hec dedit ... pia prima ...
Insuper affligit se quibus protegit ... vocatus
Terretur ac merito pensat culpa ...
Supplicio offendentes nisi ille offendi ...
Ex quo obscura quoad ... agnita ...
Asperitas vestro de sanguine nata propago
Clara caput tollit patrio ... decore
Hec quod ... putrisse ... star ...
Una facile ... maior amplectitur ...
Haud parit illa habitat ... q[ui] ...
Et una virtus gratia ... ...
Hanc sequitur ... ... adversa ...
In toga ... aspera primo ...

Incommoda ... ...

Describit ...
...

[illegible]

Ingressus laevus pagum carmina cangens

Optimus hic sese qui mane cuncta [illegible]

Prospiciens rex fundi inchoari segetem

Dignum laude viri patientem vera manent ac

Credimus ille vanum sibi quod non constat a quo

Alterum praecepta fugit vir docilis gerat

Ergo age sicut adest generoso a sanguine ipse

Non fuge [illegible] mores oparte laborem

[illegible] non dicta famulos spernens decenter

Alma rerum ornata caput stat deo iuppiter

Ter non plena domus sequitur crudelis egestas

Opprimit hic hominum odia superius sanum

Corporum [illegible] [illegible] spinula [illegible]

Horrida dispensatos famulos consumunt edendo

Semine agrum tegens ipse sedes [illegible] labore facit

Tum non cunctam operi quantum potest addiscere

Horrea sic implentur messes hic copia rerum

Sic operum auget sic in mortalibus a diis

[illegible] ab operibus [illegible] [illegible]

Factum [illegible]

Finis [illegible]

Bis [illegible] segnes [illegible] et [illegible]

Dextra [illegible] laudis [illegible]

Tempore [illegible] labor

Decabo cum [illegible] ad [illegible]

Dum [illegible] ad [illegible]

Non et cum [illegible] laudis [illegible]

Sepe parca [illegible] violare [illegible]

Effar [illegible] labor

Ne pudeat, pudor hic utilis [illegible]

[illegible] hi, [illegible] opes [illegible]

A supere [illegible]

[illegible]

[illegible] passim [illegible]

[illegible] repandum [illegible]

[illegible]

Immolat [illegible] cum [illegible] felici [illegible]

Ne mea temporeis penis affligier ex[illegible]

Ecce suum offendit ut qui [illegible] fudat

Federa [illegible] seu qui [illegible] ste

Vto [illegible] defendens corpus flagrans adult

Vel qui pupillos nudat vim deferre nefanda

Vel qui elongatum [illegible] etate parentem

Hortis uere [illegible] absque alii

Verbo non comprime [illegible] par pena morte

Post obitum depone [illegible] sta [illegible]

Mente gesta et inchoantibus vite quiesco

Expone pie venerande deos huius ipse deum

Et nunc et pue liba [illegible] clara nitescat

Sole dies [illegible] tenebre

Abscondet [illegible] rosenda [illegible]

Hesperia marte hymnos [illegible]

Ut non dies [illegible] copia rerum

Hic non [illegible] ut [illegible]

Subueniat non ut [illegible] rapina

Commoda mer si vis conscribere amicos
Non hostem veniat prius vicinia nostra si
Adiutorium quando accidat de more impertire
Officium illa auxer ... sine verbis questis
Unda etiam veniet quando non sanguine mota
Non agit ipse sibi repetas age omnia ponet
Improba dampnosa vicinia si proba sit sit
Utilis hec tibi capienda et pretio toto
Tamquam laudes opus venas cum lancea confundas
Amisisse bonum proba si vicinia tecum
Accepto mente a eodem pondere redde
Urcinus ubi ... vetera sinceritatem agentem
Pessima pro mala et dampnosaque sit ab illa
Ergo tamen, nec te vincat de amore sodalis
Ille adeat quam te, fac mutua munera reddas
Tempore dandi capias sicut et leniter rapina
Quintus (et si magnum) aliquid largi amico
Retarine quantumque vir defore pudorem
Et capit alterius quoniam intima ibat amici
Ulterius quas et ... omni vis illata rapine
Adde parum pro, pro surpadde pusillum
Affer et largiter magnum, felix pelle agere ...

Si nō vera amatores hoīez n̄c ledis hic

Fucata domi noceat esse foris q̄ dulce bonus

Offensas accipere atz absente care molestum z

Ne bis potandum cum plena effundit ab alio

Vina cados, ne pro vasis in pte liens

Deflue e medio, si cui declinat ad ima

Spumantes verum ciatos et pocula sume

Quicquid pollicitare homini sive amico

Sed quicquid cum offere ubi z teste adhibe rebus

Subtrahens nomen tuo cede. crede semper

Vene tua alliciat meretrix cave femina meretrix

Item tota vorat illa cinis dum blada producet

Heu q̄ damnosa mulier z fide carens

Item pars accepta melius sonat omnes heres

Auger et hec ac tu plures dividere cunctos

Extra ortos, nam plus pro faciunt illis

Attribuet, si te se offero tanget hudi

Ardor adhuc, fragilisque plag n'gla zeni

Hec age q̄ modica et varios opae labores

Et sic z finis

– Dum caelo exurgunt solum ab Atlantide natae
Pleiades, tumida cernes, mouentibus illis
Iuncti aratra boues lactare ea sidera dicunt
Virginum cornicesque dies annosque voluto
Apparent nempe maturam Cereris messem
Demessis et dirupuit demessa falce colonum
Hanc legem agricolae atque habitantes litora seruant
Aut qui pingue solum vallosaque rura tenentes
Undique aera undique ferre et mente corpore mundo
Et tempestivos agrorum ducere cultus
Augeique illos magnis successibus optans
Vere alterna seges nudum pauper egens
Ut si ad nos supplex nempe forte dolentibus
Non nempe dabimus uber carere labores
Improbe quis mortalis omnia poscas.
Dona et me semper dona rogare magna
Aut cum maiori misera coniunctione caterna
Vertere a caelo regres dare negligit ipse
Bis senos tu forte dabit debitum si petit ultro
Prosperos uehit ac tu plurima vota confundes
Orabisque nempe semper tu aridus ut te
Iam pridem et montium corrugata arundine labor

Ocia famuleſ procul hinc abeat, tua debita ſolue
Inprimis n' redit domum ꝑioꝙ nuſtam
Ochte eme q̄ poſſit aſprode adunge bobꝯ
Pone domi toto quantum n' ſufficit anno
In rebꝯ ſpēſ z alienis ... tua ſi

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0060-7

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0061-3

In Vno · ca(su) ſto (?) · ... in ...
Bud(?) ... ac ...
Ano am ...
Vno ...
Ablatiuo ...

Studente art ſurf
Studente art ... edele
blot ghebore nu waer
wan ey ſtudente waert ghebore
So werde ome dre buze ...
De erſte der one neet der ander der
one in de helle waert Der dr...
holt ome ein ſtoltes wyf dar...
me drecht her ein ſtoltes lib
... paſſit ... ſolum

... d eſt
... hoc(?)
nomi ...
nomani nomina
nomina primitiua ...
nomina primitiua ...
nomina prim(itiu)i nomina primitiua
nomina primitiua
Ciuitas ſine legibus
nihil aliud ... latrocinium
Regna ſine legibus nihil
aliud ... latrocinia
... ſolu(m) ...

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0063-4

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0064-9

Instandsetzungs-Bericht

Dieser Band - Chato cum glosa - Sammelband Sign. L 57 - der UB Halle -wurde im Oktober 1959 von Buch-Restaurator Hans HEILAND, Gera wieder instandgesetzt und restauriert.

Das Foto zeigt den Zustand des Bandes v o r der Instandsetzung.

Erste und letzte Blätter wurden gereinigt - neu geleimt und ausrestauriert. - Der zerbrohene Hinterdeckel wurde mit gleichart. Holz ergänzt und Ansatzstellen mit Pergament verstärkt. Kapitale konserviert und neuen Lederrücken ergänzt - Orig. stempelverzierte Streifen nach der Konservierung wieder aufrestauriert. 1 Riemenschließe am Vorderschnitt ergänzt.

Gera, im Oktober 1959

Hans Heiland

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0065-5

Ink A 23

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0067-6

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0068-1

...deoma Magiſtri ...ozuini Nouoforeñ.

...lingue cupiduſqꝫ latine
...ij ſemina pꝛima fui
...erum ſermonis iturus
...cat vera latina loqui
...pidicit q̃s gutture voces
...dit ab oꝛe ſonos
...ſurgēs adoleuerit arbos
...ulcra ſub aſtra caput
...idis imbuta loquelis
... verba diſerta modis.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-478727-p0069-1